

PRANCŪZŲ 'SMOGIAMOJI JĖGA'

DE GAULLE ATOMINĖ SMOGIAMOJI JĖGA, TURĖJUSI PRANCŪZIJAI GRAŽINTI JOS KADAISE TURĖTĄ HEGEMONIJĄ EUROPOJE, PASENO DAR NEISVYDUSI DIENOS ŠVIESOS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Viena iš pagrindinių prezidento Johnsono -- kanclerio Erhardo pokalbio temų bus NATO ateitis ir vokiečių dalyvavimas tos sąjungos atominės strategijos planavime. Kaip žinia, generolas de Gaulle, kuris šiomis dienomis turėtų būti perrinktas dar septyniems metams Prancūzijos prezidentu, rugsėjo mėn. viduryje iškilmingai pareiškė:

"Kai tik mūsų dabartiniai įsipareigojimai pasibaigs, taigi vėliausiai 1969 metais, mes padarysime galą dabartiniam pažeminimui, kuris vadinamas integracija ir kuris mūsų likimą padėjo į svetimų valstybių rankas".

Bet kaip de Gaulle gali tikėtis išlaikyti savo krašto nepriklausomybę ir gyvybę atominiam amžiuje? O gi savo paties smogiama atomine jėga! Toji idėja faktinai yra ne paties de Gaulle, bet prancūzų aviacijos atsargos generolo Pierre Gallois, kuris prieš 10 metų pradėjo kampani-

ją įrodinėdamas, kad Prancūzija yra reikalinga atskira atominė jėga. Jo argumentai:

* Prancūzija tik tada galės būti pilnai saugi, jei pati turės strateginę atominę jėgą, kuri konfliktu atveju galėtų sunaikinti priešo miestus;

* net ir daug stipresnis priešas nedrįs Prancūzijos pulti, jei prancūzai galėtų sunaikinti kelis jo miestus.

Teoriškai tai skamba neblogai, tačiau, deja, praktiškai atominis užtais ir priemonės jiems nugabenti į taikinius negali pagaminti kaimo kalviai. Tam reikalinga milžiniško krašto pramonė, kaip JAV ar bent sovietų. Dėl tos priežasties ir D. Britanija, kuri jau turi savo atominį arsenalą, nutarė pasitraukti iš atominio ginklavimosi rungtynių, glaudamosi prie JAV. Prancūzai tačiau nepasidavė ir pagal jų generalinio štabo planus 1960 metais gali būti toks atvejis:

Sovietai pradeda Vokietijos puolimą. Krenta Berlynas ir Hamburgas. Stiprios sovietų tankų jėgos veržiasi Rheino link. Stipriausia NATO kariuomenės dalis -- 7-toji amerikiečių armija -- neparodo tikėto pasipriešinimo. Ir britų Rheino armija negali sulaukyti sovietų žygiavimo į priekį. Vakarų Vokietijos kariuomenės vadovybė skubiai prašo amerikiečių leidimo panaudoti taktinius atominis ginklus, tačiau Washingtonas delsia ir atominė bombom apginkluotus lėktuvus perkelia iš Vokietijos į Angliją.

Tuo pačiu metu Amerikos didmiesčiuose vyksta milžiniškos demonstracijos. San Francisco, Detroito ir New Yorko gatvėse žygiuoja minios nešdamos plakatus: "Mums nereikia naujo Vietnamo", "Atsiminkime savo vaikus", "Kam mirti už Berlyną?".

Tik 20 kilometrų į šiaurės vakarus nuo Paryžiaus buvusiose Taverny gipso kasyklose nepamestama galva. Ten 40 metrų gilumoje, anot "Paris-Match", "kukulia elegancija" įruošta konferencijos kambaryje prie ilgo stalo sėdi svarbiausi Prancūzijos generolai ir pareigūnai. Stalo gale, žinoma, pats de Gaulle. Milžiniškame ekrane jis seka sovietų veržimąsi į priekį. Pagaliau -- tai jau yra trečioji sovietų invazijos diena -- de Gaulle duoda ženklą.

Prancūzijos ambasadorius Maskvoje įspėja sovietus: "Jei

rusų daliniai tuojau pat nebus atšaukti, Kremlius turi skaitytis su atominio smūgiu".

Iš 10 prancūzų aerodromų pakyla viso labo 62 "Mirage IV" lėktuvai. Juos varo du 15,000 arklių jėgos sprausminiai motorai. Juose sėdi du lakūnai, o lėktuvo nosyje slypi 4 metrų ilgio, nepilnai vieno metro platumo prancūzų atominė bomba, tris kartus galingesnė už Hirošimoje amerikiečių numestą. Lėktuvai pakyla iki 12,000 mtr. aukštumos ir skuba Danijos, Graikijos ir Turkijos link, kur susitinka su dideliais amerikiečių gamybos KC-135 lėktuvais. Iš tų Mirage IV gauna papildomo kuro -- 14,000 litrų naftos ir skrenda į Sovietų Sąjungą...

Tuo laiku iš Maskvos gaunama žinia, kad Kremlius ultimatumą priėmė ir savo kariuomenę iš Vakarų Europos atšaukia. Lėktuvai grįžta atgal į savo bazes, neišmetę savo mirties krovinių. Taip sapnuoja de Gaulle, šiuo metu turėdamas vos kelis Mirage IV lėktuvus ir porą atominų bombų.

Įsivaizduokime tačiau, kad Maskva taip greitai neišsigąsta ir lėktuvai skrenda toliau į Sovietų Sąjungą. Jau dabar sovietai turi daug priešlėktuvinių raketų, kuriomis gali lengvai numušti aukštai skrendančius lėktuvus. Dėl to Mirage IV turėtų skristi tik virš medžių viršūnių. Tokiu būdu jie išvengtų priešlėktuvinių raketų, bet dėl to jų greitis sumažėtų pusiau -- 12,000 mtr. aukštumoje jie gali skristi du kartus greičiau už garšą. Kartu jie suvartotų daug daugiau kuro. Pagaliau, kaip tai įrodyta Vietname, jie taptų priešlėktuvinių kulcosvaizdžių aukomis.

Bet tai dar ne visa istorija. Jau šiandien -- ne 1969 m., -- sovietai yra nutilę į Prancūzijos strateginius centrus savo vidutinės distancijos raketas, tokias pat, kokiais Chruščiovas gabenot į Kubą. Tos Prancūzija gali pasiekti per 7 minutes. Ir jei Prancūzija pasitrauks iš Nato, ji jų sulauks be jokio įspėjimo. Tiesa, ir Prancūzija galvoja apie savo raketas, kurios galėtų būti nutaikytos į sovietų taikinius, tačiau sovietai, kaip ir amerikiečiai, seniai suka galvas apie priešraketines raketas ir stiprina savo priešlėktuvinę ir priešraketinę apsaugą. Prancūzai šioje srityje yra atsilikę 15 metų ir jiems bus nepaprastai sunku tą spragą nugalėti. Jau šiandien virš 100 vokiečių lėktuvų (1967 m. jų bus jau 250) yra pakrauti amerikiečių atominėmis bombomis ir tik laukia JAV prezidento įsakymo. Kelis kart daugiau yra pačių amerikiečių lėktuvų -- net 1,200. JAV dar turi 1,200 tolimos distancijos

Lietuvių Teatro Studijos Australijoje branduolys. Pirmoj eilėj iš kairės: J. Matulevičius, V. Ratkevičius, S. Kanienė, G. Matulevičienė, B. Rainys, Antroje eilėj: J. Gučius, A. Gutis, A. Petrikas, Z. Kučinskas, A. Trinkas.

LIETUVIŲ TEATRO AUSTRALIJOJE VEIKLA

A. Krausas

Tolimame, nuošaliame Australijos žemyne nėra palankių sąlygų teatrui klestėti. Čia arklų lenktynės, australiškas futbolas degina aistra masės ir laikomi tautiniais šio krašto žaidimais. Jei nežinai taisyklių, pagal kurias žaidžiamas australiškas futbolas, neini į jo rungtynes, nesidomi arklų lenktynėmis, nebūsi laikomas geru piliečiu. Įvairioms meno šakoms čia ma-

žesnis dėmesys skiriamas, o ypač teatrui. Kengūrinė aplinka nelabai palanki menams.

Lietuviai, vos išlipę į Australijos žemyną, ėmėsi ugdyti įvairias kultūrines apraiškas bei meno šakas. Nebuvo pamirštas ir teatro menas. Pirmoji Lietuvių Teatro Mylėtojų Grupė Australijoje įsisteigė 1949 m. kovo mėn. Adelaidėje. Ją suorganizavo P. Rūtenis ir E. Dainienė. Ši grupė veikė beveik dvejus metus ir pastatė šiuos spektaklius: Geneckės-Koolen "Pirmąjį Skambutį" (rež. P. Rūtenis) ir Lauciaus vaizdėlį "Paslaptingoje zonoje" (rež. E. Dainienė) bei P. Vaičiūno "Sudrumstąjį Ramybę" (rež. E. Dainienė).

Rež. Juozas Gučius

1951 m. kovo mėn. tos teatro mėgėjų grupės administratorius P. Kanas pakvietė tik ką atvykusį iš Vokietijos buv. Valstybės Radiofono vyr. režisierių Juozą Gučių. Naujasis režisierius grupę suteikė naują kryptį ir ėmėsi darbo kitais pagrindais. Buvo pakeistas ir grupės pavadinimas, būtent: Lietuvių Teatras -- Studija Adelaidėje. A. Sutkaus vaidybos studijoje, Vilkolakyje ir Tautos Teatre įsigijęs teatro meno patyrimą bei ilgametę praktiką Kauno Valstybės Radiofone eidamas vyr. režisieriaus pareigas, Juozas Gučius savo teatrinę kultūrą ir tradicijas pasiryžė perteikti jaunajai kartai ir paruošti iš jos tarpo naujų vaidlių režisierių. Su dideliu užsidegimu ir entuziazmu ėmėsi darbo. Nežinint įsikūrimo sunkumus bei sunkų darbą kasdieniškai duonai uždirbti, Teatro Studijos vadovas ir režisierius Gučius rado laiko ir jėgų savaitėmis, mėnesiais, metais su meile ir pasiaukojimu dirbti savo pa-

mėgtą teatro meno darbą. Jau 1951 m. gale adelaidiškiai šiltai sutiko jo pirmąjį pastatymą V. Kudirkos "Viršūninkus". Gerai nutiekė studijos dalyvius pirmojo spektaklio pasisekimas. Tačiau nebuvo mestasi į spektaklių gausumą, o visas dėmesys nukreiptas į aktorius studijinį darbą. Jau buvo parenkamas net specialiai tinkamas repertuaras. Žinoma, kiek "vokiečių bibliotekose" buvo galima rasti veikalų.

Lietuvių Teatras -- Studija davė visą eilę neumžirštųjų pastatymų Adelaidės ir Melbourne Lietuvių bendruomenei ir išugdė naują aktorijų kartą. Be "Viršūninkų" J. Gučius režisavo ir pastatė šiuos spektaklius.

2. K. Čapek: "Rosumo Universaliniai Robotai", 3 v. ir epilogo drama. Vertė G. Kemerienė, Dailininkas A. Marčiulionis.

3. B. Sruoga: "Kazimieras Sapiega", istorinės kronikos finalinė scena. Dail. A. Rukštelė.

4. A. Škėma: "Vieną vakarą", 1 v. pjesė. Dail. A. Rukštelė.

5. A. Čechovas: "Meška", 1 v. komedija. Vertė A. Gučiuvienė. Dail. L. Žygas.

6. H. Duvernois: "Ponia iš bronzos ir ponas iš kristalo", 1 v. komedija. Vertė Z. Kučinskas. Dail. A. Marčiulionis.

7. John Maddison Morton: "Dviguba Nuoma", 1 v. komedija. Vertė Z. Kučinskas. Dail. A. Marčiulionis.

8. A. Čechovas: "Piršlybos", 1 v. komedija. Vertė A. Gučiuvienė. Dail. A. Marčiulionis.

9. J. Jankus: "Susitikimai", pagal novelę įscenizavo Z. Kučinskas. Dail. A. Marčiulionis.

10. Z. Kučinskas: "Klystkeliai", 3 v. drama. Dail. A. Marčiulionis.

11. V. Alantas: "Aukštadvaris", 3 v. drama. Dail. S. Neliubšys.

12. A. Gustaitis: "Slogučiai", 5 v. komedija. Dail. S. Neliubšys.

13. Moliere: "Mokykla Žmonoms", 3 v. 12 pav. komedija. Vertė Z. Kučinskas. Dail. J. Matulevičius.

14. A. Škėma: "Žvakidė", 2 v. drama. Dail. S. Neliubšys ir A. Kudirkas.

15. "Slidus pusmilijonis" rež. Z. Kučinskas (nežinomo autoriaus komedija).

Viso Adelaidės Lietuvių Teatras -- Studija yra pastatiusi 15 veikalų ir turėjusi 27 spektaklius. Nei viena kita teatro grupė Australijoje nėra pasiekusi tokio skaičiaus spektaklių ir pastatiusi tiek veikalų. Be šių veikalų buvo pastatyta dar V. Krėvės "Šarūnas" meninė interpretacija bendruomenei. Studija taip pat dar vaidino ir angliškai per teatrų fes-

(Nukelta į 2 psl.)

* SMUNKANTIS KUBOS ŪKIS Šiaip taip dar laikosi tik todėl, kad Kanada aprūpina būtinai reikalingomis (v. mašinų dalimis. Ta proga National Review (lapkričio 30 d.) klausia, kodėl Valstybės Departamentas neprašo kanadiečių už tai priimti bent dalį Kubos pabėgėlių, po 4000 į savaitę atvykstančių į Miami.

* AMERIKIEČIŲ SPAUDOS pirmuosiuose puslapiuose tipo nuotraukos ir platūs aprašymai kairiųjų organizacijų suorganizuotos demonstracijos prieš karą Vietname. Washingtonė žygiavė 25,000 tų žygininkų su plakatais. Kita, trumpa žinutė, byloja apie 100 iškilių amerikiečių kvietimą "aiškiai ir nedviprasmiškai pareikšti pasauliui, kad tauta remia Amerikos įsipareigojimus Vietnamo".

Freedom House, New Yorke, įvykusioje konferencijoje buvo priimta rezoliucija, kuria raginama "ne tik žodžiais, bet ir akcija demonstruoti mūsų bendrus tautinius siekius".

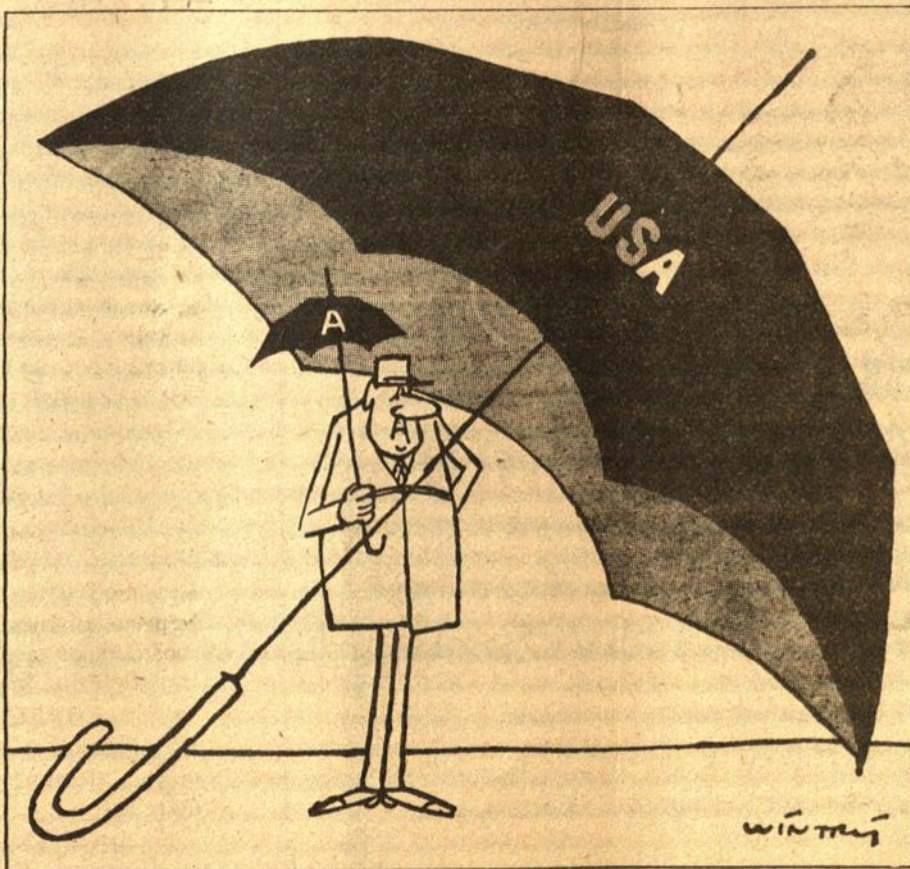
Rezoliuciją pasirašiusiųjų tarpe matosi šios žinomos Amerikos politiniame gyvenime pavardės: Dean Acheson, Joseph A. Bierge, gen. Lucius D. Clay, James B. Connant, Michael di Salle, Richard Nixon ir kt.

* SOV. S-GOS komunistų partijos pareiškimas arba atsakymas į Pekino užsipuolimus rodo, kad galimas visiškas tų dviejų partijų skilimas. Pravda pikta, bet kartu pilna susirūpinimo, klausia: "Kieno naudai tie politiniai ir ideologiniai ginčai, suskaldę komunistų rikiuotę?"

* KARUI VIETNAME aršėjant, logiškais amerikonių bombonešių taikiniais darosi R. Kinijos uostai ir gamybos centrai. Taip pat ir Cambodija neišskiriama iš svarstomų taikinių. Thailane smarkiai stiprinamos amerikonių bazės ir jų aprūpinimas karo reikmenimis.

Šiuo metu daugiausia bombarduojamos komunistų pozicijos pačiame Pietų Vietname, kai šiaurės Vietnamo komunistai jaučiasi apsaugoti ribotų taikinių bombardavimu.

Į prezidentą Johnsoną daromas spaudimas galimai labiau išplėsti š. Vietnamo bombardavimą, kol nesimato ženklų, kad komunistai būtų linkę derėtis dėl taikos.

Taip vokiečių žurnalas Der Spiegel vaizduoja prancūzų "smogiamąją jėgą".

ŠPIONAŽO TINKLE (2)

Siūlė būti dvigubu agentu...

Prasidėjus II Pas. karui, Stig Wennerstroem dėl savo išsilavinimo buvo vienas tų, kurie buvo paskirti į besikuriančią švedų karinę žvalgybą. Suomijos žiemos karas įrodė, kad švedams būtina Maskvoje turėti savo stebėtoją, nusimanantį aviacijoje. Kai armijos žvalgybos viršininkas pulk. Adlercreutz rinkosi kandidatus pasiųsti į Maskvą, jis tuoj pagalvojo apie Wennerstroem, nes šis mokėjo rusų kalbą. Tad 1940 m. lapkričio mėnesį Wennerstroem įsikūrė Maskvoje.

Jis ten pasiliko trumpai, tik keturis mėnesius, bet tai buvo jo šnipinėjimo stažo pradžia. Oficialiai jis buvo karinio attache adjutantu. Aišku, naujai pradedančiam šitoje profesijoje žmogui, Maskva turėjo būti įdomi vieta. Diplomatai ten gyveno uždarame rate, neturėdami jokio ryšio su rusais. Kariaujančių kraštų ambasados tarpusavy nepalaikė ryšių, o Ameriką stengėsi būti neutrali. Sovietų Sąjunga, kuri dar nebuvo įsimačiusi karan, sutartinai buvo surišta su Vokietija. Ir prancūzai su angliais darė viską, kad sužinotų paslaptis. Kiti kraštai irgi bandė ištraukti iš rusų paslaptis.

Karinio attache vaidmuo yra keistas. Iš vienos pusės jam pripažįstamas stebėtojo vaidmuo, su juo elgiamasi mandagiai ir su teikiama visos diplomato privilegijos. Kraštas, kuriame jis būna, duoda informacijų ir leidžia pačiam pasirinkti, bet jei tik jis nori daugiau ką sužinoti, tuoj paskelbiamas nepageidaujamo asmens ir jo paprašoma išsinešdinėti.

Panašių dalykų dažnai įvyksta įvairiuose kraštuose. Tas neretškia kad karinis attache naudoja nelegalius metodus informacijoms gauti. Tas priklauso nuo krašto, kuriam jis atstovauja, kur jis pasiūstas ir kokia būna politinė situacija.

Yra ir kitų profesijų, kur žinių ieškojimas išeina iš normalaus kelio. Pramotininkas, kuris ruošiasi pasirašyti sutartį, dažnai apie savo klientą reikalingas žinių, kurių agentūra jam nepajėgia duoti. Žurnalistas savo reportažui reikalingas duomenys, kurie viešumoje neskelbiami ir ofi-

cialios įstaigos neduoda. Abu jie kreipiasi, jei gali, į asmenį kuriam pasitiki ir kuris jiems patiki ką žino. Panašiai daro ir karinis attache.

Wennerstroemui Maskvoje buvo nelengva. Ten beveik nebuvo jokios švedų kolonijos, o tarp rusų jokio švedų draugo, į kurį būtų galėjęs kreiptis informacijų. Diplomatai gyveno uždarame pasaulyje be jokio kontakto iš šalies, tad buvo stengiamasi palaikyti ryšius su kitų kraštų kariniais attache.

Švedų ambasadoje Maskvoje jau buvo vienas karininkas — pulk. Flodstroem, kuris tuoj pamatė, kad Wennerstroem mėgsta "medžioti" vienas. Tai buvo vienišas vilkas. Jo "medžioklės lauku" pasidarė Vokietijos ambasada. Wennerstroem buvo užaugintas germanofilijoje šeimai, gerai kalbėjo vokiškai, ir tai pateisinama. Pagaliau, vokiečiai per pirmuosius karo metus buvo pasiekę tokių laimėjimų, kurie galėjo svaiginti kiekvieną. Ar vokiečiai nebuvo pasidarę didesnės Europos dalies šeimininkais? Tai irgi Wennerstroemui turėjo šį tą reikšti.

Ar jis buvo nacių? Aišku ne. Jis nebuvo joks nacių, kaip ir komunistas. Jis žavėjosi Vokietijos karišku aparatu, bet tai yra visai kas kita. Visi švedų karininkai, kurie rodė pronaciškus sentimentus, vėliau po karo buvo išskrinęti, tuo tarpu Wennerstroem nebuvo paliestas.

Jis turėjo progos nuvykti prie Murnansko, kur nė vienas jo draugų vokiečių ambasadoje nebuvo, tad jį laikė Rusijos klausimais specialistu.

Kai jis grįžo Stockholm, jo misija buvo laikoma pasisekusia. Po kurio laiko jis dar grįžo Maskvon, bet karo pradžia tarp Sovietijos ir Vokietijos pakeitė jo planus. Kurį laiką jis dirbo aviacijos štabe operaciniame skyriuje, kur jo uždavinys buvo tikrinti visas informacijas, ateinančias iš užsienio.

Jam patiko karininko — diplomato karjera. Mokėdamas svetimą kalbą dažnai dalyvaudavo užsienio ambasadų priėmimuose. Kadangi jis vis dar tebeturėjo karinio attache Maskvoje titulą, tai automatiškai buvo kviečiamas į

visus sovietų ambasados priėmimus, į kuriuos jis mielai eidavo ir ten susipažino su sovietų kariniu attache pulk. Nikitučevu. Jis atnaujino kontaktus ir su vokiečiais. Karui prasidėjus tarp Rusijos ir Vokietijos, vokiečių ambasados nariai turėjo grįžti Vokietijon, jų žvalgyba buvo likviduota arba suėjo pogrindin. Jiems reikėjo informacijų apie Sovietiją ir jie tuoj pagalvojo apie specialistą rusų klausimu Wennerstroem. Jis mielai sutiko padėti vokiečiams.

Karo pabaiga jį užtikino Saetenaes, kur atlikinėjo stažą aviacijoje. Greit jis įsitikino, kad jo kelias yra diplomatinė-karinė karjera, nes kaip karininkas jis buvo vidutinis, o lakūnas — blogas.

1948 m. jis pakeliamas į pulkininkus leitenantus. Tai buvo normalus pakėlimas. Aviacijos viršininkas gen. Nordenskiöld išsiūkęs jam pasakė, kad jis negalės tikėtis būti paskirtas didelio vieneto vadu ir tolimesniame normaliam pakėlimui kelias uždarytas. Generolas jo paklausė, ar jis sutiktų būti kariniu attache Maskvoje. Wennerstroem nedvejodamas sutiko. Bet generolas įspėjo, kad dėl šio paskyrimo dar reiks laukti. Nežinia, ar rusams bus priimtina jo kandidatūra, nes praityje rusai dažnai atmesdavo kandidatus.

Karo pradžioje vokiečiai buvo sukūrę specialią tarnybą informacijų apie Rusiją centralizavimui. Gen. Reinhard Gehlen, dabartinis Vakarų Vokietijos žvalgybos viršininkas, tada vadovavo tam centrui. Numatydamas pralaimėjimą, jis paslėpė archyvus, tikėdamasis, kad vieną dieną jie bus naudingi. Ta diena atėjo. Karui pasibaigus amerikiečiai pamatė, kad jiems reikalingos informacijos apie Sovietiją ir gen. Gehlen su savo archyvu buvo pagarbiai priimti. Archyve rado vardus, su kuriais vokiečiai palaikė kontaktus. Wennerstroem buvo laikomas vienu iš geriausių informatorių rusų klausimais.

1946 m. prieš vykstant į aviacijos parodą Maskvoje, Wennerstroem gavo kvietimą iš amerikiečių karinio attache. Tarp kvietusių buvo vienas civilis, kurio jis nepažinojo. Šis jam prisistatė, kaip amerikiečių žvalgybos pareigūnas ir pasakė žinąs apie Gehlen archyvą. Amerikietis pareiškė jam, kad tas, kas padėjo Vokietijai, turėtų mielai padėti Amerikai, nes abejais atvejais reikalas eina apie kovą su sovietų pavojumi.

Baigus pasikalbėjimą Wennerstroem gavo misiją, apie kurią teismo protokole nutyliama. Grįždamas iš parodos Maskvoje, jis sustojo Leningrade, ir atliko tai, ko prašė amerikietis. Wennerstroem sako, kad šį agentą jis sutiko tik vieną kartą ir daugiau apie jį nebegirdėjo du metus. Bet kai 1948 m. pasklido gandai, kad jis užims nuolatinę karinio attache vietą Maskvoje, amerikiečiai vėl užmezgė kontaktą. Visa tai Wennerstroem pasakojo galbūt norėdamas sušvelninti savo bausmę ir negalima pilnai tam pareiškimui tikėti. Amerikietis būk pasitęsęs jam užsiverbuoti pas sovietus šnipinėti, kad tuo pačiu galėtų dirbti amerikiečiams.

Tas susitikimas įvyko neva 1948 m. kai prasidėjo vadinamasis "šaltasis karas" tarp vakarų ir rytų, kai vakarų valstybės sukūrė Atlanto paktą ir buvo tikima, kad Švedija irgi prisidės.

Lietuvių Teatro...

(Atkelta iš 1 psl.)

tivalį Adelaidėje 1954 m. Tada Teatras- Studija davė australiškai visuomeni tris komedijas (Ponia iš bronzos..., Piršlybas ir Dvigubą nuomą) anglų kalboje. Nors mūsų tautiečiai į tai pažinrėjo skeptiškai, bet australų laikraščiai labai šiltai ir gerai įvertino šiuos pastatymus. "The News" meno skyriaus redaktorius de Boehme net visą puslapį užėmusiame rašinyje pasakojo apie lietuvių teatrą ir apie adelaidiškų lietuvių vaidintojus. Jis nurodė tų aktorių tikslą eiti naujojiška teatro linkme.

Po spektaklio santūrus "The Advertiser" rašė: "Lietuviai vaidino tris komedijas. Tai buvo pirmas įvykis vakar, kada Lietuvių Teatras vaidino anglų kalba. Visi aktoriai kalbėjo puikiai angliškai. Įsijautimas į vaidmenį (emocijos ir situacijos) buvo atliktas be prieštaištų. Visų trijų veiklų pastatymas sklandus ir gerai atliktas". Ir kiti australų laikraščiai teigiamai ir šiltai įvertino vaidybą, tik dėl vietos stokos čia jų pasisakymų nepateiksime.

Apie Teatro-Studijos pastatymus buvo palankių atsiliepimų ir Australijos lietuvių laikraščiuose. Juos išsamiau aprašė Pulgis Andriūšis, V. Minvydas, V. Radviečius, A. Krausas ir kt.

Per dešimtį metų teatro studija suvaidino 7 lietuviškus ir 8 svetimačių veikalus. Jie buvo režisieriaus atidžiai parinkti jauniems aktoriams lavinti. Per to laiko darbą atsiekta gerų rezultatų. Vaidyba išliko iš mėgėjiško lygio ir patiekė žiūrovams pastatymus su teatrinėmis plonybėmis ir išaugino gražų būrelį aktorių, kurių vaidyba rečiau sutinkama emigrantų lietuvių gyvenime. Lietuvių Teatro-Studijos Adelaidėje negalėtų pavadinti profesiniu teatru, nes iš viso tokio nėra tremtyje. Tačiau studijos vaidinimo lygis žymiai išsikiša iš teatro mėgėjų grupių vaidinimo. Jos vaidyba aukštesnio lygio už mėgėjų grupių. Režisierius J. Gučius didelį dėmesį kreipė į kalbos tartį ir fonetiką, improvizaciją, vaidybos techniką, tekstų skaitymą, vaidmens ruošą ir į kitus teatrinio meno pagrindinius elementus. Jo studijos dalyviai gerokai įsisavino vaidybos techniką ir atlikdami savo vaidmenis sukūrė išraiškingus charakterius. Žodžiu, Teatras - Studija Adelaidėje parodė nemenką gyvastingumą ir išvarė platoką barą teatro mene atsižvelgiant į labai sunkias, nepalankias sąlygas. Lietuvoj vai-

dybos studijoj mokslas trukdavo 3-4 metus, bet jų auklėtiniai visą savo laiką vien tik tam skirdavo. Tremty tai įvykdoma dažnai po sunkaus fabriko darbo, nuo poilsio atitrauktomis valandomis, iki gilių išnaktų.

Kaip apie Teatrą-Studiją galvoja australai, galima spręsti iš Adelaidės universiteto profesoriaus teatrologo dr. Derek Van Abbe laiško, atsiųsto režisieriui raščiai labai šiltai ir gerai įvertino šiuos pastatymus. "The News" meno skyriaus redaktorius de Boehme net visą puslapį užėmusiame rašinyje pasakojo apie lietuvių teatrą ir apie adelaidiškų lietuvių vaidintojus. Jis nurodė tų aktorių tikslą eiti naujojiška teatro linkme.

Savo darbui apvainikuoti režisierius J. Gučius pastatė Moljero "Mokykla Žmonoms". Jis po vaidinimo įteikė diplomus iškilnesiems Lietuvių Teatro - Studijos nariams ir paskelbė, kad S. Kanienė, G. Matulevičienė, A. Gutis, Z. Kučinskas, B. Rainys, V. Ratkevičius, A. Trinka ir sąlyginiai A. Petrikas yra ganėtinai pasirošę būti savarankiškais aktoriais.

Studija yra turėjusi visą būrį talkininkų - bendradarbių. Pažymėtini dalininkai: A. Rukštelė, A. Marčiulionis, S. Neliubšys ir L. Žygas.

Teatro - Studijos įnašas į teatrinių gyvenimą yra žymus. J. Gučius pašventė daug širdies ir meilės, sugebėjimų ir laiko jaunių aktorių kartai, aktorių prieaugliui ugdyti. Tai ryškūs pragiedruliai besistengiant sukurti vaidybos studiją. Jo didelėmis pastangomis nemaža atsiekta. Bet šalia studijos skaidrių šviesulių susitelkė, kaip paprastai lietu-

viuose (prasta, ir šešėliai. Pavydas, intrigu intriguolės, ambicijos ir įtampos sunkino ir apkartino gražiai varytą darbą. J. Gučius, Teatro-Studijos Adelaidėje steigėjas ir vadovas, būdamas vyresnio amžiaus, šandien skundžiasi širdies negalavimais ir pavargo nuo per daug įtempto darbo. Jis su viltimi žiūri į savo išugdytus auklėtinius ir tikisi, kad jie, būdami jauni ir pilni energijos, tęs jo darbą ir aktingai įsijungs į teatrinės kibirkštėlės saugojimą bei lietuviškų tradicijų ugdymą.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

REQUEST
RECORD

Naujausios ir gražiausios autentiškos lietuviškos ilgo grojimo plokštelės. Nepriimkite jokių pakaitalų.

Žiūrėkite REQUEST gamybos plokštelių krautuvėse arba reikalaukite katalogų rašant:

REQUEST
RECORDS, INC.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N. Y.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI!

Mieli tautiečiai, nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje pasiūsdami jiems dovanelių Kalėdoms ir Naujiems Metams!

Mes esame sudarę tris specialius didžiai vertingus šventinius siuntinius, kurių kaina Jums bus prieinama ir kokybė sužavės gavėjus. Štai jie:

Kalėdinis P (rabanginis) I

Angl. paltui vilnonė velour medžiaga 3 jardai; išeiginiai vyr. arba mot. kostiumui vilnonė angl. medž. 3½ jd.; nepermatimo nailono medž. suknelė — 4 jd.; kaklaraštis; šilkinė skarelė; šokolado dėžė — 1 sv.; švelnaus nailono mot. baltiniai — apatinukas ir kelnaitės; vyr. išeiginiai nailono marškiniai ir vyr. arba mot. skotiškos vilnos nertinis tik už 99 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Kalėdinis S (taigmeninis) II

Angl. viln. medžiaga dviems vyr. arba mot. kostiumams — 7 jardai; labai graži portugaliska merž. šiltai suknelė — 4 jardai; 2 poros nailono kojinių; vyr. arba mot. vilnonis nertinis; vyr. nailono išeiginiai marškiniai ir šokolado dėžė — 2 sv. tik už 75 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Kalėdinis D (ovaninis) III

Angliška viln. medž. vyr. arba mot. eilutei — 3½ jd.; medž. šiltai gražiai mot. suknelė — 4 jd.; sunkaus itališko šilko medž. suknelė — 4 jd.; šilkinė skarelė; 2 poros nailono kojinių ir 2 svarai šokolado tik už 60 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Be to tebesiunčiame mūsų populiariausius standartinius siuntinius: V-3, 10½ jd. viln. kost. medž. — 55 dol.; P-3, 6 jardai paltines viln. medž. dviems paltams ir 3½ jd. išeiginiam kostiumui viln. medž. — 75 dol.; N-4, 16 jd. nailono medž. 4 suknelės — 45 dol.; NMSK — 3 nertiniai, 3 išeig. marškiniai; 3 viln. skarelės ir atkarpa 3½ jd. viln. medž. kostiumui už 75 dol. ir M-13 aukšto kaloriteta 22 sv. maisto siuntinį tik už 30 dol.

Automobilius, dviračius, siuv. mašinas, svaig. gėrimus ir tabaką (sov. gamybos) galime pristatyti iš Kaune ir Vilniuje esančių kooperatyvų.

Siunčiame ir jūsų pačių sudarytus siuntinius (tik naujų prekių). Tokius siuntinius iki 22 sv. galite adresuoti mums ir mes juos išekspeijuosime į Lietuvą už 12 dol., įskaitant mūsų patarnavimą, licenciją, draudimą ir supakavimą. Gi už čia apmokėtą muitą pateiksime oficialią sąskaitą. Prie tokiu siuntinių galima pridėti šį-tą ir iš mūsų kataloginių angliškių prekių.

Siųskite užsakymus ir reikalaukite pavyzdžių:

Baltic Stores Ltd.
421 Hackney Rd.
London, E. 2.
Great Britain.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma. Greitas, garantuotas gavėjo parašu patvirtintas pristatymas!

Atstovai JAV: L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.

A. SMETONOS
MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merklio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškeliami trūkumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čekį ar pašto perlaidą:

K. POČIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba

DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. French Cognac 5th — 4.39
2. Armagnac Imp. French Brandy 5th — 4.39
3. Skaidrioji 80 proof 5th — 3.19
4. Zubrovka 100 proof 5th — 4.75

5. Import. Bordeaux Wine 5th — 0.98
6. Import. Riccadonna Vermouth Bott. — 1.29
7. Import. Napoleon Vermouth Bott. — 1.19

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LIETUVOS KARINĖS TRADICIJOS ŠVENTĖ

Jau nuo dvylikto šimtmečio, kada mes pasiekė rašytos istorijos šaltiniai, Lietuvos kunigaikščiai dar prieš Mindaugą puičiai suprato, kokia pražūtis laukia Lietuvį giminių, jeigu nebus sukurta stipri karinė pajėga. Ir šitą lietuvių karinę pajėgą tuojau pajuto anuometiniai nuožniausi Lietuvos priešai Kalavijuočių Livonijos ir Prūsų kryžiuočių ordina, Saulės mūšyje 1236 m. jungtinės lietuvių giminių karinės jėgos galutinai sumušė elitinės Livonijos ir Prūsų kryžiuočių ordino riterių jėgas, įsibrovusias Lietuvos teritorijai. Trisdešimt metų vėliau 1260 m. Latvijos teritorijoje prie Durbės ežero lietuvių raiteliai visiška sunaikino abiejų kryžiuočių ordinų rinktinę kariuomenę, parengtą žygiui į Lietuvą.

Tačiau šie du garūs istoriniai mūšiai, išskėlę lietuvių kario vertę ir garbę kitų tautų akyse, dar daugiau paskatino Lietuvos kunigaikščius rūpintis lietuviškų karinių pajėgų stiprinimu ir davė pradį Lietuvos karinei tradicijai.

Kryžiuočių ir kalavijuočių ordinų tikslas paversti Lietuvą nuolatiniams teriojimais tęsėsi veik du šimtus metų. Kitos lietuvių giminės, kaip Prūsai, Jotvingiai, Šėllai ir kt. nesuskubę suburti savo karines pajėgas, kryžiuočių, lenkų ir rusų buvo sunaikintos ir jų vardai išnyko iš Europos žemėlapyje. Dvi lietuvių giminės, aukštaičiai ir žemaičiai, suktūrę Lietuvos valstybę ir lietuviškas karines pajėgas, išvengė sunaikinimo. Gausus stiprių pilių tinklas nuo Klaipėdos visa Panemune iki Vilniaus, liudija apie kietas kovas ir atkaklų lietuvių kario pasipriešinimą, ginant savo gimtąsias sodybas ir laisvę.

Šioje kovų eigoje prie Veliunos pilies gynybos 1341 m. nuo kryžiuočių šaunamojo ginklo žuvo Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas. Kauno pilies gynyboje 1362 m. nuo Kryžiuočių žūsta Vytauto brolis kunigaikštis Vaidotas. O narsusis Pilėnų kunigaikštis Margis susidiegina su visa pilies įgula, nenorėdamas gyvas patekti kryžiuočiams į belaisvę.

Šios šimtmečių besitęsios laisvės kovos mūsų tautoje išugdė ne tik pagarbą ir meilę lietuviškam kariui, bet gailę atspindėjo mūsų liaudies dainose ir tautosakoje.

"...Viena sesutė brolelį rengė
Antra sesutė kardelį šveitė,
O ši trečioji pati jaunai,
Vartus atkėlė ir palydėjo..."

Toki ir panašūs liaudies dainų motyvai, kaip raudonas stūlas, driekiasi mūsų liaudies dainose nuo žilos senovės iki 1944-50 m. didvyriškų Lietuvos miškų partizanų kovų. Dainos, valdijų kanklių stygų lydimos, ugdė karinę tautos dvasią, o mūsų laukuose stiprino lietuvių kario atsparumą.

Nelaimingoji unija su Lenkija sudavė skaudų smūgį karinei Lietuvos tradicijai. Ir dėl to, visai nenuostabu, kad lenkai, minėdami Žalgirio mūšio 500 metų sukaktį, vengė paminėti lietuvių vardą. Kai tuo tarpu visam mūšiu vadovavo Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas ir lietuvių raitelių sparninis manevras galutinai parbloškė kryžiuočių jėgas.

Pirmosios caristinės Rusijos okupacijos metais 1775-1915 dvi-

juose suklidimuose prieš rusus 1820, ir 1863 m. lietuviai suklėliai, vadovaujami T. Kosčiūškos, Kalnausko, Sierakausko, Gelgaudo ir kitų su mažom, daugumoje vien dalgiais ginkluotoms jėgom, sumušdavo stiprius rusų reguliarinės armijos dalinius.

Prancūzų imperatorius Napoleonas 1812 m. žygio metu į Rusiją, apsigyvenęs Vilniuje, ir gerai pažinęs lietuvių raitelio karinę vertę, buvo įsąkęs suburti Lietuvos ulonų pulkus, tačiau lenkų bajorų intrigos ir nesugebėjimas tai sutrukė.

Visi puikiai žinome lietuvių karių nepaprastą narsą Lietuvos Nepriklausomybės kovose ties Giedraičiais, Širvintais, Radviliškio ir kitose kautynėse.

Lietuvos partizanų spontaniškas pasipriešinimas rusų raudonajai armijai 1941 m. Neturinėtos lygių laisvės kovų istorijoje, didvyriškos Lietuvos miškų partizanų kovos antrosios rusų okupacijos pradžioje. Jų puiki karinė organizacija, drausmė ir pasiaukojimas iki mirties dėl aukščiausio tautos idealo laisvos Lietuvos yra aiški lietuviškos karinės tradicijos istorinė tąsa.

Dėl to mes išblaškyti po pasaulio kontinentus, bent vieną kartą metuose, kariuomenės dienos šventėje, nulenkdami savo galvas prieš tuos lietuvių karius, kurie amžių eigoje paguldė savo jaunas galvas gindami tėvų kapus ir gimtųjų laukų sodybas nuo priešų grobių.

J. Vizbaras-Sūdavas

SKAITYTOJO APDŪMOJIMAI

Kai kas nors iš mūsų iškilių ir brangių asmenų miršta, susidaro galimybė, išskėlus jų gerąsias savybes, pastebėti ir mūsų lietuviško gyvenimo trūkumus. Gal peranksti lyginti pavyzdžiui, velionio prof. Kairio, Margučio leidžios ir redaktoriaus pažintis į nekuriuos dalykus ir daryti išvadas. Vienok ta proga norisi sušioti ties dar neužžėlusiu žurnalisto Leskaičio antkapio ir prisiminti jo buvusių bičiulių pomirtines apie velionį pastabas.

Tada išskirtinas dėmesys Leskaičiui - Ivošiškiui atrodo arba partinis, arba senos bičiulystės pasėka. Bet tai tik labai paviršutinis įspūdis.

Būdinga, kad tada tiek Rastenis, tiek Raila išryškino Leskaičio kaip aštraus kritiko savybes. Netik kritiko, bet drąsuoio daryti tai, kas jam atrodė geriausia. Ar tik ne čia ir buvo to ypatingo dėmesio svarbiausia priežastis, nes tikrai "limonado pasaldinto sacharinu" turime jau per daug. Kritikos pasigendami, Leskaičio sugebėjimas ir drąsa "genijais vadinti tik genijus, talentais tik talentus, bet vidutinybes irgi drįsti pavadinti vidutinybėmis, amatininkus - amatininkais, nemokšas - nemokšomis, menkybes - menkybėmis" labai praverstų. Gal apsieitume be nuosmukio manifesto, kurį kai kas siūlo pakartoti. Gal sumažėtų "Patriks Henry orations about windshield wipers".

Bet Leskaitis, apleidęs gimtąją žemę, nutilo. Per 20 metų tylėjo kaip žurnalistas, kol amžinai nutilo. V. Rastenis tada mus įtikdino kodėl taip atsitiko. Čia niekas negalėtų daugiau pridėti, tik apgalvestauti. Ne vienas skaitytojų apgalvestavome ir tada, kai Leskaitis dar buvo gyvas, bet kaip žurnalistas miręs, ar numarintas. Br. Raila aną tylą kita proga paaiškino sekančiais: "juk nėra prasmes tuščiai maudyti visuotiniame mizerijų ciniizme".

Žinoma, šioji Br. Railos desperatiška kritika, desperatiškumetu, skirta daugiau politiniai sričiai. Bet kituose laukuose ar ne tos pačios usnys dygsta? Gal reikia pavyzdžių?

Paklausykim "provincijos" radijo valandėles, kur eilinis "šurmburum" aplaistomas savonorių bei partizanų krauju. Tą patį užtiksim ir laikraščiuose, taip vadinamuose propagandiniuose straipsniuose. Nestebėtina, kad kai reikia, net nebeatogu kraujuoti, todėl, kad šia reikiviją beubagaudamas žmogėnukas subanalino, Leskaitis būtų pajėgęs mizerijai parišti skambutį.

Mažose kolonijose per dešimtį metų tie patys senukai porina tas pačias gaudinančias kalbas, kurias girdėjome dar Lietuvoje. Tik toks skirtumas, kad tada bažinosi neužleisai nei pėdos lietuviškos žemės be kraujo, dabar įrodinėja, kad Lietuvą ginti neapsimokėjo ir kaltina kitus pardavus Lietuvą.

Savo vaikams sekame pasakaites apie lietuvių kilmumą, garbinimą, apsisukę apšmeižiame savo kaimyną, dumblais apmėtome. Kam vaikas patikės? Tik ne mamos pasakaitėms.

Vienybės vardan užvožėm tylos vožtuvą ant viso mūsų išeivių gyvenimo ir vaizduojamės, kad tai ir reikia. Pasistengėm, ar stengiamės nutildyti net mūsų gabiuosius žurnalistus, kad duoti vietos grafomanui. Jų vietą skaitome aiškiniams, kaip pasistatyti sau paminklą (buvo priimta statyti paminklus kitiems).

Kai kultūringam kuklumui, taktui vietos nebėra, gal pats laikas suprasti laisvos spaudos vertę ir užmiršti vaikų baubą - bolševikams pasitarnausim. Atfinkim iš amerikiečių laisvą spaudą, kažin kur politikieriai nukeltų? Tad ir mes išdrįskime paklausti, "kur mūsų makarai savo teliukus begano?"

Žinia, kad palaimitos tylos šalininkai, alkūnininkai, nužemintos vienybės puoselėtojai (vienybės aplink mane) bei kitokie ašarūvių nudnykai Leskaičio, Rastenio, Railos plunksnos bijo kaip velnias kryžiaus. Tad tokio stiliaus kritikai mums ne tik reikalingi, bet būtini. Jie it perkūnas prašvarina orą. Nors perkūnas kartais trenkia ... išviete. Žinoma tada, nors ir laikinai, aplinka pasidaro nemaloni. Bet mes -- skaitytojai tą laikiną nemalonumą pakęsimė.

Čia propagandistas, ar kitoks veikėjas užmes, kad be kritikos reikia ir pagyrimo. Reikia išskirti ir gerąsias mūsų gyvenimo puoses. Žinoma, kad reikia. Kitaip su alarmininkais imsimė šaukti: "God, how this country stinks!" Pradinė V. Rastenio citata "genijais vadinti genijus... menkybes -- menkybėmis" manau viską pasako. Aštri kritika būtų toji lazda, kuri nudnykus išgailintų.

Bet... tiek propagandistui, bežinūniam per lietuvišką plyšėlį, tiek kritikui patartina nepamiršti, kad skaitytojas nėra Dievulis nuskradustas mulkis. Jis taipogi paskaito spaudą, ją palygina, perleidžia per savo proto bei širdies filtrus ir kartais moka padaryti savo išvadą. Kažin ar apsiriksiu teigdamas, kad mūsų jaunimas ypač sugeba šias išvadas padaryti.

Nepamirštamasis Dostojevskis išpranašavo kokie bus būsimos rusiškos revoliucijos svarbiausi ramsčiai: "visa esmė rusiškos revoliucinės idėjos yra paneigimas garbės. Europoj dar to nesupras, pas mus tik tuo ir remiasi. Rusiškam žmogui garbė -- tai bereikalingas balastas. Ir visada buvo balastu visoje Rusijos istorijoje. Atvira teise į negarbinimą į grėčiausia paviliosi". Senai įsitikinom, kaip giliai teisinga buvo toji pranašystė. Ar nėra užsilikę šių negarbingumo nuosėdų ir pas mus, net spaudoj?

Tad p.p. kolumnistai, propagandistai, kritikai bei kitokie mūsų nuomonių formuotojai, jei norit, kad mes jums tikėtume,

POVILAS P. DARGIS APIE SLA RINKIMUS

Mūsų visuomenė visada skyrė nemažą dėmesį vienai stambiausių organizacijų — Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, ypač svarbesniuose momentuose. Šiuo metu kaip tik prasideda Susivienijimo centro vadovybės rinkimai. Rinkiminė nuotaka jaučiama ne tik organizacijos nariuose, bet ir plačiau. Tas matyti ir iš to, jog yra net susiorganizavę keli komitetai, kurie išleido į narius atsišaukumus ir jais kviečia atiduoti balsus už jų nurodytus kandidatus. Esant tokiame susidomėjimui Dirvos bendradarbiui SLA prezidentas Povilas P. Dargis pareiškė:

— Susivienijimas yra tvarkomas demokratiniais pagrindais ir jo centro vadovybė arba Pildomąją Tarybą renka patys nariai visuotinais, lygiais ir slaptais balsavimais. Kadangi SLA nėra nei komercinio biznio nei kokių akcinių bendrovė, todėl kiekvienas gero stovio narys, atseit laiku susimokėjęs mokesčius, turi po vieną balsą ir šia rinkimine teise naudojasi valdomam organizacijos organui sudaryti, tuo apsirėikia narių dalyvavimas organizacijos valdyme. Pildomajai Tarybai išrinkti reikia dviejų balsavimų sistemų. Pirmuoju balsavimu yra išrenkami galutiniams arba antram balsavimui kandidatai. Šie kandidatai rinkimai vadinasi nominacijomis. Jos vyksta dabar, išties gruodžio mėnesį. Balsavimai atliekami kuopų susirinkimuose. Kiekvienom pareigom ar urėdum, kurių yra septyni, nuostatai leidžia išrinkti iki trijų kandidatų, taigi iš viso 21. Bet jų gali būti ir mažiau išrinkta. Ir šių ateinančių metų kovo mėnesį bus išrinkti 7 Pildomosios Tarybos nariai.

— Kaip manote, ar rinkimai įneš pakeitimų į centro vadovybės sąstatą?

— Apie tai dar anksti kalbėti. Tas paaiškės tik po antrųjų balsavimų. Dabar spėlioti nedera, kad tas nebūtų palaikyta įtaigojimu balsuotojams, gi man, kaip organizacijos vadovui, tenka išlaikyti griežtą neutralumą. Tačiau galiu pasakyti tik tiek, kad turėsime naują išdininką, nes dabartinė išdininkė Nora Gugienė šiose nominacijose nekandiduoja.

Toliau P. P. Dargis palietė artimos ateities SLA dar-

bus ir uždavinius. Jis priminė, kad ateinančiais metais Susivienijimas sulaukia 80 metų sukakties. Pagrindinis minėjimas bus SLA seime, kuris įvyks ateinančią vasarą Clevelande, Ohio. Seimo ruošimu rūpinasi iš Clevelando SLA veikėjų sudarytas platus ir darbštus komitetas.

— Bet sukakties proga, — kalbėjo P. P. Dargis, — norime daugiau sustiprinti organizaciją naujomis jėgomis. Dabar veik visos kuopos darbuojasi naujiems nariams įrašyti. Jų darbo galutini rezultatai bus paskelbti seime. Taigi rūpinamės šią pirmųjų ateivių sukurta patriotinę lietuvišką organizaciją stiprinti ne tik finansiniais, bet ir nariais, o jie yra pati didžiausia jėga ir mūsų svarbiausias siekimas. Sukakties proga naujai įsirašantiems duodame geras lengvatas. Net praplėtėme apdraudų ribas, pavyzdžiui, anksčiau akcidentinės apdraudos draugybos arba t. v. social nariams neduodavome, dabar tokią apdraudą jie gali gauti, net nežiūrint jų amžiaus. Draugybos nariais gali įstoti į SLA net ištisi klubai ar kitos organizacijos su visais savo nariais ir jų kiekvienam bus suteikta akcidentinė apdrauda iki tūkstanties dolerių, mokant per metus už ją tik du dolerius mokesčių.

— Kokios teisės yra draugybos narių?

— Teisės yra veik tos pačios, kaip ir reguliarios apdraudos narių su mažomis išimtimis. Draugybos nariais įsirašo tie, kurie nenori reguliarios apdraudos, bet nori dalyvauti lietuviškos organizacijos veikloje. Tokio gražaus veikimo pavyzdžiu galiu nurodyti SLA

bus ir uždavinius. Jis priminė, kad ateinančiais metais Susivienijimas sulaukia 80 metų sukakties. Pagrindinis minėjimas bus SLA seime, kuris įvyks ateinančią vasarą Clevelande, Ohio. Seimo ruošimu rūpinasi iš Clevelando SLA veikėjų sudarytas platus ir darbštus komitetas.

— Bet sukakties proga, — kalbėjo P. P. Dargis, — norime daugiau sustiprinti organizaciją naujomis jėgomis. Dabar veik visos kuopos darbuojasi naujiems nariams įrašyti. Jų darbo galutini rezultatai bus paskelbti seime. Taigi rūpinamės šią pirmųjų ateivių sukurta patriotinę lietuvišką organizaciją stiprinti ne tik finansiniais, bet ir nariais, o jie yra pati didžiausia jėga ir mūsų svarbiausias siekimas. Sukakties proga naujai įsirašantiems duodame geras lengvatas. Net praplėtėme apdraudų ribas, pavyzdžiui, anksčiau akcidentinės apdraudos draugybos arba t. v. social nariams neduodavome, dabar tokią apdraudą jie gali gauti, net nežiūrint jų amžiaus. Draugybos nariais gali įstoti į SLA net ištisi klubai ar kitos organizacijos su visais savo nariais ir jų kiekvienam bus suteikta akcidentinė apdrauda iki tūkstanties dolerių, mokant per metus už ją tik du dolerius mokesčių.

— Kaip manote, ar rinkimai įneš pakeitimų į centro vadovybės sąstatą?

— Apie tai dar anksti kalbėti. Tas paaiškės tik po antrųjų balsavimų. Dabar spėlioti nedera, kad tas nebūtų palaikyta įtaigojimu balsuotojams, gi man, kaip organizacijos vadovui, tenka išlaikyti griežtą neutralumą. Tačiau galiu pasakyti tik tiek, kad turėsime naują išdininką, nes dabartinė išdininkė Nora Gugienė šiose nominacijose nekandiduoja.

Toliau P. P. Dargis palietė artimos ateities SLA dar-

bus ir uždavinius. Jis priminė, kad ateinančiais metais Susivienijimas sulaukia 80 metų sukakties. Pagrindinis minėjimas bus SLA seime, kuris įvyks ateinančią vasarą Clevelande, Ohio. Seimo ruošimu rūpinasi iš Clevelando SLA veikėjų sudarytas platus ir darbštus komitetas.

— Bet sukakties proga, — kalbėjo P. P. Dargis, — norime daugiau sustiprinti organizaciją naujomis jėgomis. Dabar veik visos kuopos darbuojasi naujiems nariams įrašyti. Jų darbo galutini rezultatai bus paskelbti seime. Taigi rūpinamės šią pirmųjų ateivių sukurta patriotinę lietuvišką organizaciją stiprinti ne tik finansiniais, bet ir nariais, o jie yra pati didžiausia jėga ir mūsų svarbiausias siekimas. Sukakties proga naujai įsirašantiems duodame geras lengvatas. Net praplėtėme apdraudų ribas, pavyzdžiui, anksčiau akcidentinės apdraudos draugybos arba t. v. social nariams neduodavome, dabar tokią apdraudą jie gali gauti, net nežiūrint jų amžiaus. Draugybos nariais gali įstoti į SLA net ištisi klubai ar kitos organizacijos su visais savo nariais ir jų kiekvienam bus suteikta akcidentinė apdrauda iki tūkstanties dolerių, mokant per metus už ją tik du dolerius mokesčių.

— Kokios teisės yra draugybos narių?

— Teisės yra veik tos pačios, kaip ir reguliarios apdraudos narių su mažomis išimtimis. Draugybos nariais įsirašo tie, kurie nenori reguliarios apdraudos, bet nori dalyvauti lietuviškos organizacijos veikloje. Tokio gražaus veikimo pavyzdžiu galiu nurodyti SLA

216 kuopą Erie, Pa. Ją sudaro reguliarios apdraudos ir draugybos nariai, pastarųjų skaičius išaugo net iki 1000. Praėjusią vasarą su žmona man teko tą kuopą aplankyti ir pasigėrėti jos gražiu veikimu. Bendromis pastangomis jie pasistatė namus, kurie yra patys gražiausi visame mieste. Namas turi moderniškai įrengtas sales, vien Bowling Alley įrengimas kaštavo net \$200,000.00. Šiandien viso to namo vertė yra daugiau 300,000 dol.

— Taip pat gražų veikimą rodo Detroito, Clevelando, Chicagos, Pittsburgho, Bostono, New Yorko, Worcesterio, Toronto ir kitų vietovių kuopos. Jos jau ištiesus dešimtmečius, kada dar nebuvo nei naujų ateivių, atlieka gražius patriotinius darbus. Taip pat teigiamu ir džiuginančiu reiškiniu yra jaunųjų ateivių didesnis domėjimasis ir jungimasis į Susivienijimą. Šiandien SLA kuopos veikia visose kolonijose ir prisideda prie lietuviškų darbų. Jos ruošia tautos švenčių ir kitus minėjimus, remia aukomis Lietuvos vadavimą, siuntė aukas lietuvių masiniam pasirodymui New Yorke laike pasaulinės parodos, parėmė ir lapkričio 13 manifestaciją.

— Noriu, kad visuomenė daugiau suprastų mūsų tikslus ir uždavinius. Tikiuos, kad juos supratusi, jungsis į Susivienijimą bendram lietuviškam darbui.

A. Šakys

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS

IVAIRIAUSI ĮŠDIRBINIŲ TVOROS. STOGELIAI IR KITI

MODERNŲ NAMŲ PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

MŪSŲ JAUNIMAS LIETUVOS LAISVĖS SUTEMŲ LAIKAIS (2)

Prof. J. Puzino paskaita Bostono neolitanų metinėje šventėje

Kitose Lietuvos dalyse tik po 1905 metų revoliucijos pradžios mokyklose leista mokytis ir lietuvių kalbos, bet gimnazijose buvo mokoma tik rusiškai. Kad ir varžomas, bet lietuvių moksleivių tautinis susipratimas brenė Šiaulių ir Mintaus gimnazijose, Seimų ir Žemaičių kunigų seminarijoje Kaune, Aukštuosius mokslus einas Jaunimas spietėsi į studentų draugijas Maskvos, Petrapilio, Tartu universitetuose, Krokuvoje ir Varšuvoje, Friburge, Zueriche ir kitur. Atsirado studijuojantiems šelpiti draugijų: Motinėlių Amerikiečių ir Kaune, Žiburėlių Vilniuje ir Kaune, Parama -- Krokuvoje, Kūrėsi ir moksleivių organizacijos: Ateitis, Aušrinė, Lietuvių inteligentų skaičius labai sparčiai augo, atrodė, kad jie grįžę Lietuvon taps šviesiais žiburiais ir mokslu bei kultūra nušvies tamsią Lietuvos padangę. Deja, vyresniosios kartos veikėjai buvo labai apvilti. Daugumas Rusijoje ir iš dalies Lenkijoje išėjusių mokslus negrįžo Lietu-

von. Vieni ten pasiliko dėlto, kad buvo išsivinę tokia mokslo šaka, kuria buvo sunkiau verstis Lietuvoje, kiti aiškiai, jog ir negyvendami Lietuvoje galėsią būti naudingais savo kraštui, kad, pralobę grįšią namo ir padėsią savo tėvynei atsigausti. Taip atsirado sveturių prokurorų, teisėjų, gydytojų, inžinierių. Tačiau gana greitai jie ėmė tirpti svetimųjų tarpe. Sukūrė mišrias šeimas, nutraukė ryšį ne tik su kraštu, bet net ir su tėvais bei giminėmis. Mišrios šeimos likimo taisyklė paprasta: vėdi svetimame krašte ir ten pasilieki gyventi -- tavo vaikai tik labai retais atvejais išliks lietuviais, vėdi ar ištekė už kitos tautybės žmogaus savame krašte -- šeima bus lietuviška. Ir taip dingio svetimoje įdroje gausių išmokslintų lietuvių būriai Rusijoje ir Lenkijoje. Nebesirodė jie lietuviškoje spaudoje, neberėmė, kad ir buvo žadėję, lietuviškų reikalų. Statistika pasibalsėtiną nuo 1880 iki 1910 metų, tai yra per trisdešimt metų, aukštuosius mokslus buvo gai-

gę apie 3000 lietuvių, bet Lietuvon tegrįžo dešimtoji dalis, atseit apie 300. Lietuvių tautinį darbą dirbo daugiausia tie šviesuoliai, kurie buvo susispietę apie Aušrą, Varpą ir Tėvynės Sargą. Iš Rusijoje baigusių aukštuosius mokslus Lietuvon tegrįžo dalis medicinos gydytojų, dantų gydytojų, vaistininčių, advokatų. Po 1905 metų revoliucijos, kada ir pradžios mokyklų mokytojai galėjo būti lietuviai, darban buvo įsijungę ir mokytojai. Ano meto spauda šaukte šaukė, kad mokslus baigęs jaunimas grįžtų Lietuvon ir sustiprintų gana retas lietuvių šviesuolių gretas, bet tas šauksmas nedaug kur buvo užgirstas.

Kaip visais laikais, taip ir anuomet, lietuvių jaunimas, bestudijuojas Rusijoje, entuziastingai pagaudavo naujus mestus šukius ir gyvai reaguodavo. Nemaža lietuvių studentų metėsi į revoliucinį sąjūdį ir kartu su savo kolegomis rusais bei kitų tautybių jaunimu stėjo kovon prieš caro valdžią. Anuolaik buvo net mados dalykas priklausyti socialistams. Jiems priklausė eilė ir vėliau tapusių gerais katalikais, pavyzdžiui, socialdemokratai Julius Gravrogas, Mykolas Biržiška ir kiti. Darė įtakos ir kitokie rusų įpročiai. Tarp kita ko, nemaža dalis Rusijoje studijavusių lietuvių iš ten parsivežė Lietuvon ir barzdas, kurias gražiai išnešiojo nepriklausomoje Lietuvoje, o kai kurie gyvi išlikę išsivežė jas ir į vakarus. Iš daugelio tokių lietuvių barzdų šių tepriminsiu visiems gerai žinomus mokslo, politikos, literatūros ir visuomenės žmones. Štai jie: dr. Jonas Basanavičius, visi trys broliai Biržiškai (Mykolas, Vaclovas ir Viktoras), generolas Jonas Bulota, diplomatas Valdemaras Čarneckis, teisininkas Motiejus Čepas (ir jo sūnus bostoniškiams gerai pažįstamas dr. Vytautas Čepas nedrąsiai ir čia tęsė barzdinę tradiciją, nors mokslus jau buvo išėjęs vakaruose), fizikas Vincas Čepinskis, gydytojas Eliziejus Draugelis, Jonas ir Martynas Yčai, kalbininkas Jonas Jablonskis, rašytojas Adomas Lastas, miškininkas Povilas Matulionis, prezidentas Antanas Smetona, teisininkas Kazys ir filosofas Stasys Šalkauskiai, teisininkas Stasys Šilingas, matematikas Zigmas Žemaitis ir daugelis kitų. Nuostabu, kad čia amerikiečių bytnių barzdelės nedaugelį lietuvių užimponavo...

Pirmasis pasaulinis karas labai susilpnino lietuvių inteligentines pajėgas. Nemaža inteligentų dalis, jų tarpe dar neseniai baigę aukštuosius mokslus, buvo evakuoti ar patys pasitraukę Rusijon, kiti liko Lietuvoje, ypač čia Vilniuje. Ir vieni ir kiti buvo užsigrūdinę lietuvių kovotojai. Lietuvoje pasiliekę atkakliai grūmėsi su vokiečių okupacine valdžia ir siekė Lietuvos nepriklausomybės. Jų pastangos buvo vainikuotos 1918 metų vasario 16 dienos aktu. Daugeliui atrodė, kad tai buvo senosios ar bent vyresniosios kartos pastangos. Iš to akto signatarų tik dr. J. Basanavičius tuo metu ėjo 66 metus ir Narutavičius buvo įkopus į 55 metus, o kitų amžius svyravo tarp 45 ir 25 metų, kad būtų vaizdžiau, signatarus palyginsiu su žmonėmis, čia Amerikoje dar tebedirbančiais jaunimo tarpe. Pvz. Steponas Kairys turėjo 41-rius metus, kaip

kad dabar Vytautas Vardys ar Algirdas Landsbergis; dr. Jurgis Šaulys ėjo 38-čius metus, panašiai kaip dabar Kostas Ostrauskas, Valdas Adamkavičius, Rimvydas Šilbajoris; Mykolas Biržiška dar nebuvo sukakęs 35-rių metų, kaip kad dabar Vytautas Kavolis, Aleksandras Stulginskis buvo bebaigęs 32-čius metus, panašiai kaip Kęstutis Keblys ar Antanas Sužiedėlis; Pranas Dovydaitis ėjo 31 metus, kaip ir čia Arūnas Liulevičius, Arvydas Barzdukas ir t.t. Jokūbas Šernas buvo 29-rių metų, Petras Klimas 26-tų ir pats jauniausias akto signataras buvo Kazys Bizauskas, dar nesukakęs 25 metų amžiaus.

(Bus daugiau)

CHICAGO

• Muz. Antano Nako tapybos darbų paroda įvyks Čiurlionio Galerijoje Chicagoje sausio 8-16 d.

VYTAUTO D. GIMNAZIJOS AUKLĖTINIŲ ŽINIAI

Šį rudenį rugsėjo mėn. suėjo 50 metų nuo įsteigimo Vytauto Didžiojo Gimnazijos Vilniuje.

Tos gimnazijos auklėtiniai kartu su Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga yra pasiryžę šios reikšmingos gimnazijos auklėtinę sukaktį tinkamai atšvėbti. Tuo tikslu Chicagoje susirinkę V.D.G. buv. mokytojai, absolventai bei auklėtiniai, dalyvaujant Vilniaus K. L. S-gos C. V-bos įgaliotiems atstovams, nutarė surengti plataus masto minėjimą 1966 m. gegužės mėn. 28-29 dienomis Chicagoje, Jaunimo Centre. Tikimasi, kad turėdami 3-jų dienų savaitgalį, šioms iškilimėms į Chicago suvažiuos buvę V.D.G. auklėtiniai ir iš tolimesnių vietonių.

Be to, susirinkusieji svarstė V.D.G. monografiškos išleidimo reikalą.

Minėjimo rengimo Komisijos garbės pirmininkais pakviesti buvę V.D.G. mokytojai -- prof. Adomas Varnas ir Marija Varnienė. Įrinkta minėjimo rengimo komisija pasiskirstė pareigomis: pirmininkas dr. E. Ringus, vicepirmininkė G. Širutienė, sekretorius J. Gaizutis ir nariai -- Z. Dailidka, A. Dundulis, J. Grigavičienė, J. Lekas, V. Šimkus ir I. Valauskienė.

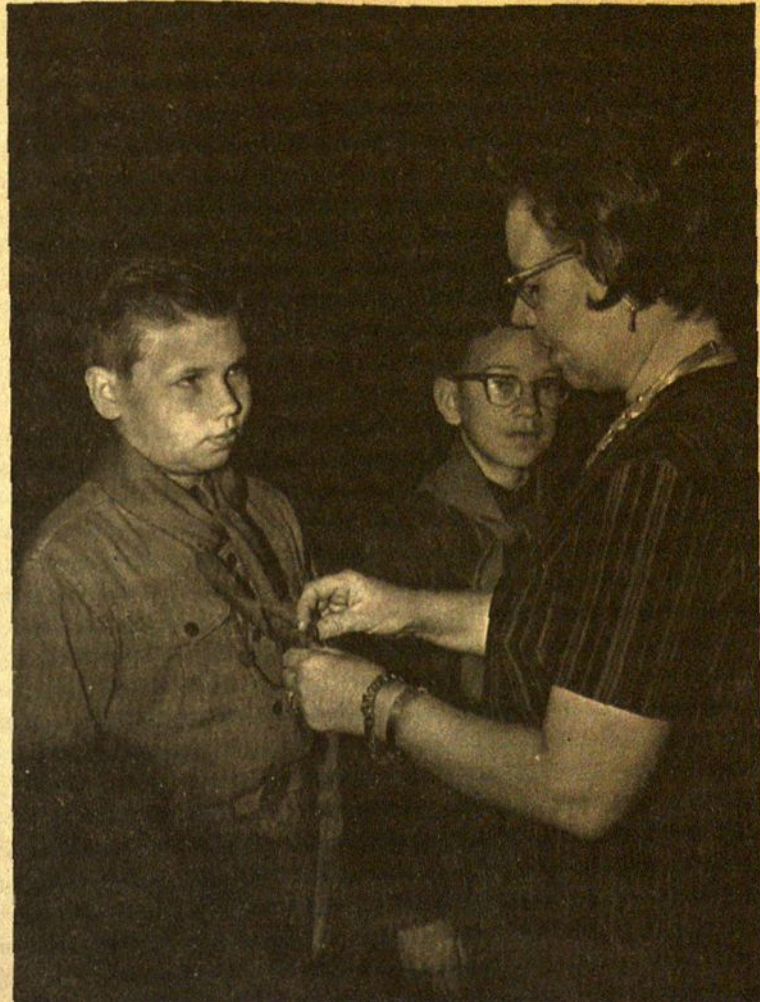
CHICAGO APSKRITIES VISOMS BALFO SKYRIAUS VALDYBOMS

Balfo Vajaus 1965 m. Chicago apskrities Vykdamosis Komitetas praneša, kad einama prie vajaus pabaigos. Balfo skyriai maloniai prašomi apyskaitas ir surinktus pinigus prisųsti iki š.m. gruodžio mėn. 4. d. vajaus vykd. komiteto išdėdinti Jonui Bariui, 4529 West 64 Place, Chicago, Ill. 60629.

Gruodžio 12 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre, 5620 S. Claremont (PR 8-7227, RE 7-8400), ruošiamas užbaigimo koncertas.

Visi skyriai prašomi iki gruodžio 4 d. reikalų vedėjui L. Šuliu, 4436 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., 60632, prisųsti vardinius sąrašus, su tiksliais adresais visų rinkėjų ir skyrių valdybų visų narių, kad galima būtų prisųsti nemokamus bilietus. Rinkėjų ir valdybų bilietai bus numeruoti, taigi šeimos nariai, jei nusipirks bilietus į koncertą po \$2, galės sėdėti kartu.

Apie skyrių surinktas aukas spaudoj pranešimus daro Balfo

Chicago lietuvių skautų iškilmingoje suelgoje p. Juknevičienė užriša savo sūnui Svajūnui tėvynės mazgelį, primindama, kad su savo broliais skautais bendraudamas turi kalbėti tik lietuviškai, stengtis iš savo vadovų surinkti daugiau žinių apie gimtąjį kraštą -- Lietuvą, išmokyti gražių dainų, mylėti artimą, jam padėti ir kasdien padaryti gerą darbą. V. Juknevičiaus nuotrauka

Dr. Br. Leparskis įteikia Dariaus-Girėno mokyklos Chicagoje tėvų komiteto pirmininkui V. Jasenevičiui 1000 dolerių čekį, kaip auką mokyklai. V. Noreikos nuotrauka

IMIGRACINĖS PAINIAVOS

Naujas imigracijos į JAV įstatymas (PL 89-236) pradeda veikti š.m. gruodžio 1 d. Lapkričio pabaigoje Valstybės departamento pareigūnai sukviė imigraciją besirūpinančių organizacijų (ir Balfo) atstovus ir aiškino naujojo įstatymo praktišką pritaikymą. Iš valdžios pareigūnų paaiškėjo, kad kurti ir mums lietuviams įdomūs dalykai.

1. Dėl vizų išdavimo padidėjusio darbo greičiausiais bus pakeltas vizos mokestis iki 50 dol.

2. Vizoms gauti ir toliau bus reikalingi afidevitai (Balfo afidevitai visur pilnai pripažįstami).

3. Po š.m. gruodžio 1 d. daugių imigrantų reikės turėti be afidevito dar ir darbo pažymėjimus. Tų pažymėjimų nereikės senokams, vaikams, ligoniams ar vykstantiems dirbti, pvz., šeiminiškėms, tarnaitėms darbu. Darbo Sekretorius sudarys sąrašus tų darbų, kuriems JAV-se visad trūk darbininkų (pvz., ūkiui, kasykloms, namų ruošai ir pan.). Tiems darbuoms pažymėjimų nereikės.

4. Sena privilegijuota registracija emigracijai bus pervesta į naują, atskirai perregistruoti nereikės.

5. Kiekvienais metais į JAV galės atvykti 10,200 nuo komunizmo pabėgusių tremtinių (refugees).

6. Protiniai nesubrendę irgi galės lengviau pas savo artimuosius į JAV atvykti, jei Valstybės Gynėjas tokiame atvykimui pritaris (protiniai ligoniai prilyginti džiolyvininkams).

7. Žymiai pasunkės atvykimas į JAV Pietų Amerikoje gimusiems. Jiems yra dabar nustatyta kvota, be afidevito dar reikės net ir giminėms turėti darbo pažymėjimus.

8. Jei imigrantas savo pragyvenimui JAV-se turi pakankamai pinigų, tokiame darbo pažymėjimo nereikės.

Susirinkime paaiškėjo, kad daug imigracinių problemų neišspręsta ir naujų instrukcijų, formų, taisyklių nepašalinta. Atrodo, kad ne tik imigracinės įstaigos Amerikoje, bet ir Amerikos konsulai yra perkrauti darbu ir painiavomis. Kokį pusmetį imigracija į JAV vyks neplaningai ir norintieji atvykti į JAV turės vargo ir nesusipratimų, tačiau atrodo, kad pagal naują įstatymą į JAV atvyks žymiai daugiau žmonių.

Balfo Reikalų Vedėjas

John J. Pakel, Chicago Savings and Loan Association prezidentas, įteikia 150 dolerių čekį dr. Leonui Kriaučeliūnui, Balfo vajaus Chicagoje globos komiteto pirmininkui. Kairėje stovi A. Dzirvonas. V. Juknevičiaus nuotrauka

John J. Pakel, Chicago Savings and Loan Association prezidentas, įteikia 150 dolerių čekį dr. Leonui Kriaučeliūnui, Balfo vajaus Chicagoje globos komiteto pirmininkui. Kairėje stovi A. Dzirvonas. V. Juknevičiaus nuotrauka

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lapkričio 14 d. Chicagoje "89" Menų Galerijoje buvo uždaryta dail. A. Petrikonio paroda, kurią gausiai lankė chigagiečiai. Buvo parduota didelis skaičius paveikslų. Nuotraukoje grupė svečių sudailininku ir galerijos savininkais uždaranč parodą. Sėdi iš kairės: Anna Amano, Liucija Petrikonienė, Beata Trumpauskas, Viktorija Orentienė, Aldona Petravičienė. Stovi: dail. Mark Boettiger, dail. Antanas Petrikonis, dr. Vytautas Melnykas ir Stasys Orentas. J. Kasakaičio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Yyt. Balašaitis randasi Cleveland Clinic ligoninėje, (kamb. 371) E. 93 ir Euclid Ave. kampas. Lapkričio 29 d. jam vėl buvo padaryta kojos operacija.

* CLEVELANDO NERINGOS Skaučių Tuntas šiais metais švenčia 15-ąsias metų sukaktį. Ta proga gruodžio 5 d. yra numatyta sekanti programa:

10:30 val. ryto -- Šv. Mišios, Šv. Jurgio bažnyčioje.

4:00 val. p.p. Iškilminga Neringos Skaučių Tunto sueiga ir draugovių pasirodymai Šv. Jurgio parapijos salėje.

Visos neringietės gruodžio 5 d. tunto ruošiamojo programoje privalo dalyvauti.

Tėveliai, skaučių bičiuliai, priėjusieji ir visos jaunimo organizacijos maloniai kviečiamos sueigoje dalyvauti.

Po sueigos kuklios tunto vaišės. Atskirų pakvietimų nebus siuntinėjama.

Savo atsilankymu kiekvienas pritarisite mūsų gražios lietuvių skaučių organizacijos nuveiktiems darbams.

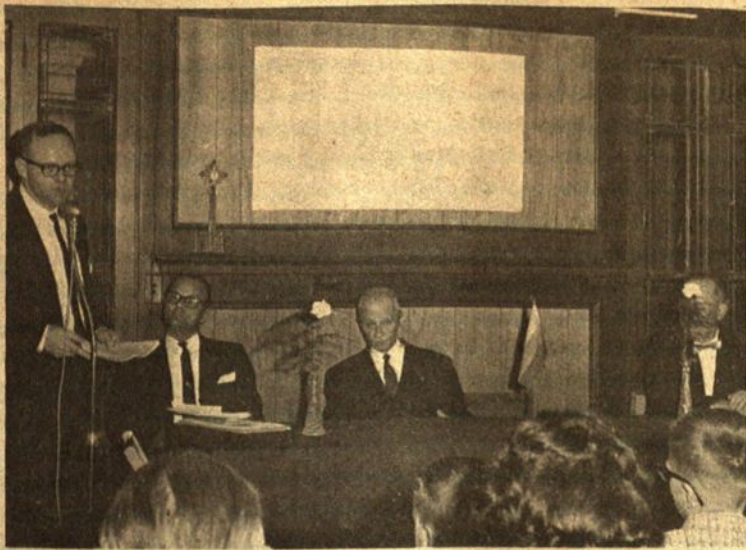
ANTANO SMETONOS REČITALIS

Pianistas Antanas Smetona, dabartinis metų gyvenęs Vokietijoje, gruodžio mėnesį atvyksta eilei koncertų į Jungtines Amerikos Valstybes. Gruodžio 3 d. jis koncertuoja Bostone, o gruodžio 4 d. 8 v.v. Cleveland Music Settlement salėje įvyksta jo Clevelando rečitalis. Programoje: Chopino si bemol minor sonata, op. 35 -- Grave-Doppio movimento, Scherzo, Marche funebre, Presto, Mikalojaus Čiurlionio "Tema ir šešios variacijos" op.15, Beethoveno mi bemol major sonata, op. 81a "Das Lebewohl" ir monumentalioji Schuberto sonata C minor, opus posthumus.

Praeitą vasarą, greta eilės koncertų Vokietijoje, Antanas Smetona dalyvavo Marquerite Long tarptautiniame fortepijono konkurse Paryžiuje ir vėliau Ženevoje, Šveicarijoje. Abiejuose konkursuose pateko į finalą ir atkreipė kritikų dėmesį. Ypač palankūs atsiliepimai tilpo Šveicarijos spaudoje.

Vokietijos vyriausybė pianistui Antanui Smetonai yra paskyrusi valstybinę muzikos stipendiją, kurių yra labai nedaug.

Clevelando rečitalį rengia Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas, kuris sutampa su klubo piniginiu vajumi politinėms klubo studijoms pagyvinti. Pakvietimų kaina \$2 asmeniui. Rėmėjo pakvietimas -- \$5, globėjo \$10 ir garbės globėjo -- \$15. Pakvietimai gaunami pas. re-

Inž. Pautienis kalba Clevelando ramovėnų suruoštame Lietuvos kariuomenės šventės minėjime. Prie stalo sėdi: Knistautas, gen. Tallat-Kelpša ir Jonaitis. Apačioje clevelandiečiai dalyvavę minėjime. V. Plodžinsko nuotrauka

Čitalio komiteto pirmininkę poną Ireną Šatkauskienę, Dirvoje, pas Juozą Stempužį, Baltic Delicatessen, Spaudos kioske (Šv. Jurgio bažnyčioje), Patria (p. Gaidžiūnų) krautuvėje E. 185 gatvėje ir pas platintojus, A.N.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI NAUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

— Mes dantimis isikabinę laikomės Tėvų žemės, kol okupantų buožė sudaužo mums galvas. Užmerkiame akis su pilna burna šventos žemės, kad kiti labiau pamiltu. (Iš partizanų biuletenio). Negaisdami įsirašykite į Lietuvų Fondo narių eiles kovai už lietuvių tautos šviesesnį rytojų ir įamžinkite save per LF vardyną Lietuvos istorijos lapuose. (Sk.)

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Gera moteris, gebanti padėti namų ruošos darbuose ir prižiūrėti vaikus. Atlyginimas pagal sugebėjimą. Tel. 795-3954.

(129-130)

MINT TAVERN

397 E. 156 gt., Cleveland, Ohio

DEGTINĖ, ALUS, VYNAS, GERAS MAISTAS.

PENKTADIENIAIS ŽUVIS IR KITI VALGIAI.

Šeštadieniais šokių muzika.

Sav. Mr. & Mrs. P. SUKIS

Tel. 531-9808

KĄ RINKTI Į SLA TARYBĄ?

Mieli Broliai ir Seselės SLA Nariai:

Štai ir vėl ateina laikas nomiuoti ir vėliau rinkti SLA Pildomąją tarybą, kuri tvarkys visus organizacijos reikalus per ateinančius dvejus metus. Už tai kiekvieno nario ir narės pareiga pasirūpinti išrinkti tinkamiausius žmones į Susivienijimo vadovybę. Kaip tik šiais sumetimais susidaręs SLA Gerovės Komitetas po išsamių studijų rado tinkamiausius rekomenduosius asmenis, kuriuos rekomenduoja į SLA Pildomąją Tarybą:

POVILAS DARGIS, dabartinis prezidentas, einąs šias pareigas per eilę metų ir įgijęs daug patyrimo, rekomenduojamas per rinkimui kaip tikrai atsidaęs, sąžiningas ir nepamainomas asmuo.

ANTANAS KALVAITIS, iš Chicago. Buvęs Lietuvos konsulas, taurus patriotas, populiarus visuomenininkas ir uolus SLA rėmėjas rekomenduojamas į SLA viceprezidentus. Jis užsitarina visų narių pilno pasitikėjimo, nes savo praktiškais įnašais, įgytais ilgametės konsularinės tarnybos eigoje jis bus labai naudingas mūsų Susivienijimui.

BRONĖ PIVARONIENĖ, dabartinė sekretorė, savo uolumu, rūpestingumu ir sąžiningumu visiškai užsitarina pilną pasitikėjimą būti perrinkta į tas pačias pareigas.

JONAS JUODIKIS iš Chicago kandiduoja į išdininkus, dabartinį išdininką Norai Gugienę nebekandiduojant, Jonas Juodikis baigė Kauno universitetą ekonominių skyrių 1933 m., 1948 metais Innsbruko universitete, Austrijoje įsigijo ekonominių mokslų doktoratą. 1950-1956 metais vakarais jis studijavo Northwestern universitete Chicagoje gildamas žinias komercialiniuose moksluose ir 1956 metais įgijo CPA -- Certified Public Accountant -- diplomą, kuris suteikia teises revizuoti visokias Amerikos įmones ir palindyti balansus, Chicagoje jis dirba dešimt metų kaip revizorius ir jau šešti metai eina atsakingas (Comptroller's) finansų ir buhalterijos viršininko pareigas vienoje pramonės įmonėje. Jo aukšta profesija ir ilgametis patyrimas kaip tik atitinka SLA išdininko pareigas, kuriose jis bus labai naudingas kaip specialistas-žinovas. Iki šiol SLA nėra turėjęs išdininko su tokiais aukštomis kvalifikacijomis. Balsuokime už jį SLA gerovės sumetimais.

MIKAS KLIMAS iš Brockton, Mass., kandiduoja į išd. globėjus. Jis yra uolus SLA organizatorius, jau prirašęs daug naujų narių, įkūręs skaitlingą jaunųjų kuopą. M. Klimas išrinktas į išd. globėjus tikrai daug pasitarnaus SLA.

ADVOKATAS STEPONAS BRUDIS, dabartinis išd. globėjas, užsitarina perrinkimui, nes apart savo tiesioginių pareigų dar papildomai patarnauja SLA teisiniais reikalais.

DR. STEPONAS BIEŽIS, dabartinis daktaras-kvotėjas, per eilę metų pasižymėjo savo darbų Pildomojoje Taryboje, ypač savo profesijos reikaluose. Jis įvairiose lietuviško gyvenimo srityse gyva veikla yra įrodęs savo gilybę lietuviškų reikalų supratimą. Todėl jis tikrai užsitarina visų narių pasitikėjimą perrinkimui į SLA daktarus-kvotėjus.

SLA Gerovės Komitetas prašo

visų narių dalyvauti Pildomosios Tarybos nominacijose gruodžio mėnesį ir taip pat galutiniuose rinkimuose 1966 m., kovo mėnesį ir išsiai balsuoti už šia rekomenduotus asmenis, kad stipriau užtikrinus SLA gražią ateitį.

SLA Gerovės Komitetas
3259 W. 66 St. Chicago

DETROIT

SUTIKIME NAUJUS METUS LIETUVIŲ NAMUOSE

Detroito Lietuvių Namų Draugija, kartu su Dariaus ir Girėno Klubu rengia Naujų Metų sutikimą Lietuvių Namuose.

Naujų Metų sutikimas bus pirmas balius Lietuvių Namuose naujai atremontuotoje ir praplėstoje salėje, kuri lengvai gali patalpinti iki 400 dalyvių.

Be to, rengėjai, didesniam svečių patogumui netoli namų yra išnuomavę mašinomis pastatytą aikštę ir pasamdę jų priežiūrą.

Vaišių kaina 7 dol. asmeniui, moksleiviams tik 5 dol.

Stalus iš anksto galima užsisakyti Dariaus ir Girėno svetainėje tel. 825-8776. Stalai yra 10 žmonių — apvalus, bet svečiui pageidaujant gali būti ir keturkampiai.

J. G.

LIETUVOS ŪKININKIJOS PAGERBIMAS

Detroito visuomenė labai susidomėjo Lietuvos ūkininkijos pagerbimu. Iš tikrųjų, ne vienas klausia, kodėl ji pagerbiama? Atsakymą kiekvienas randa, jei prisimena, jog Lietuvos laisvei atkurti daugiausia savanorių, partizanų davė ūkininkija. Ir pačios kariuomenės gretas sudarė ūkininkija.

Kas įgalino Lietuvoje nutiesti mokyklų tinklus, kas pastatė moderniškas pienines, cukraus fabrikus, maisto perdirbimo įmones? Lietuvis ūkininkas. Jis savo dideliu ryžtu sukūrė tokias sąlygas, kad krašto ir gerovės ir kultūra žengė aukštyn ir platyn sparčiu žingsniu.

Šiandien tas kūrėjas yra paverstas baudžiauninku, be savos žemės, dažnai ir be namų. Išvartytas — ištremtas, daugelis jų išžudyta.

Ūkininkijos pagerbimas ir maldose prisiminimas įvyks š.m. gruodžio mėn. 5 dieną 12 val. 30 min. Lietuvių Namuose, o bažnyčioje 10 val. 30 min.

Akademijoje ir pietuose dalyviai aukoja po 3 dol. Prašoma iš anksto užsiregistruoti. Kviečiame su šeimomis. Registruotis telefonais: TO-9-3090, BR-2-0063, 538-6395.

Rengėjai

MOKINIŲ TĖVAMS

Detroito Lituanistinė mokykla jau visu tempu įsijungusi į Kalėdų eglutės rengimą, kuris įvyks gruodžio 19 d. Lietuvių namuose. Šiais metais Kalėdų vaiždelis dar daugiau reikalauja pasiruošimo. Jame kaip veikėjai dalyvaus visų skyrių mokiniai.

Mokykla, nenorėdama nutraukti mokinių nuo reguliarių pamokų, darys repetitijas ir sekmadieniais. Tėvai prašomi laiku savo vaikus pristatyti į mokytojų paskelbtas repetitijas.

Tėvų k-tetas prašo tėvų užregistruoti ir priešmokyklinio amžiaus vaikus, kurie irgi galės dalyvauti sumokiniams Kalėdų senelio sutikime ir dovanų paskirstyme. Pabrėžiama, kad dabar jau laikas registruotis, nes sumokiniams galės dalyvauti tik užsiregistravę priešmokyklinio amžiaus vaikai. Tai visi kiekvieną mokyklos patalpose rinks mokestį už mokslą ir registruos vaikus dovanų paskirstymui.

Priešmokyklinio amžiaus vaikų dalyvavimas turi ir gilesnę prasmę ir mintį: norima, kad vaikai jau iš mažens pamėgtų lietuvišką aplinką ir joje aktyviai pasireikštų. Kalėdų senelio sutikime bus dainuojamos dainos, šokami rateliai ir kiti žaidimai. Programinę parengimo dalį tvarko ir paruošia mokytojai, o finansinius ir techninius reikalus tvarko Tėvų k-tetas.

Tėvų Komitetas

* LIETUVOS KARIUOMENĖS Savanorių-Kūrėjų Sąjungos centro valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo narių kadencija baigiasi 1966 metais. Naujiems centro organams rinkti, Centro Valdyba š.m. lapkričio mėn. 25 dienos posėdyje patvirtino Rinkimų Komisiją iš sav. kūrėjų Bubelio Juozo, Grybausko Juozo ir Zabuko Adomo, visi gyv. Chicago miesto, kurie ateinančių metų pirmame pusmetyje korespondenciniu būdu praves naujus rinkimus.

B. Pukelevičiūtės spalvotas, garsinis filmas — PASAKA "AUKSO ŽĄSIS" Clevelande dvi dienas. Gruodžio 11 ir 12 d.

Naujos parapijos salėje

Šeštadienį, gruodžio 11 pradžia 7 val. vak.

Sekmadienį, gruodžio 12, du rodymai:

5 val. ir 8 val. vakare.

Nėvėluokit pasirinktu laiku, nes nematysit pradžios.

Ižanga: Suaugusiems ----- \$2.50
Jaunimui ----- \$1.00
Mokyklų vaikams ----- 50 c.

Rengia ir kviečia
SLA Seimo rengimo komitetas

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

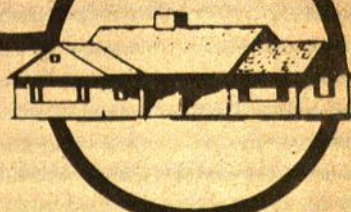
13515 EUCLID AVE.

6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Baltų Draugijai 10 metų

"Baltų Draugija" Vokietijoje š. m. lapkričio 12-14 d. Bonnoje minėjo savo 10 metų veikimo sukaktį. Minėjimas prasidėjo lapkričio 11 d. spaudos konferencija, kuriai vadovavo draugijos centro valdybos vicepirmininkas Dr. A. Gerutis. Tą pačią dieną Bad Godesberge, netoli Bonnos, esančiose diplomatinėse priemonių patalpose buvo surengtas pobūvis, kurio metu draugijos centro valdybos pirmininkas Dr. H. A. Kehren pasveikino gausius svečius.

Lapkričio 12 d. reprezentaciniuose Beethoveno rūmuose buvo atidaryta pabaltiečių grafikų paroda, kurioje savo kūrinius išstatai latvi M. Induss-Mucenie (Uppsala), lietuvius V. K. Jonynas (New Yorkas) ir estas A. Wiiralt (prieš kelis metus miręs Paryžiuje). Parodą atidarė lietuvių-vokiečių sambūrio pirmininkas Dr. H. J. Dahmen. Šalia grafikos darbų vyko Pabaltijo kraštų žemėlapių paroda, kurią paruošė O. Bong. Vakare buvo suruoštas koncertas, kuriame dalyvavo estų pianistė Kabi Laretei iš Stockholmo ir latvių čelistas Atis Teichmanis, profesorius Freiburgo aukštojoje muzikos mokykloje.

Lapkričio 13 d. įvyko iškilmingas "Baltų Draugijos" dešimtmečio minėjimas, kuriam vadovavo draugijos garbės pirmininkas, buv. federalinis Vokietijos ministras W. Kraft. Vyriausiasis kalbėtojas buvo ministras S. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatines Tarnybos šefas. Be to, paskaitą apie tautų apsisprendimą skaitė Rytų Europos žinovas Dr. B. Meissner, profesorius Koelno universitete ir parašęs visą eilę veikalų teisinėmis ir politinėmis temomis. Minėjime dar kalbėjo Paul Saar, estų vyriausios tarybos atstovas. Sveikinimus raštu atsiuntė buv. kancleris Dr. K. Adenaueris, Vokietijos federalinio parlamento pirmininkas Dr. E. Gerstenmeier (jis yra vienas iš "Baltų Draugijos" garbės pirmininkų), Pavergtųjų Tautų Seimo, Vliko ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas ir kt.

Minėjimo metu buvo išpildyta M. K. Čiurlionio kompozicija, o Kielo teatro artistė Aldna Eretaitė padeklamavo lietuvių, latvių ir estų poeziją.

Lapkričio 14 d. vyskupas Dr. P. Brazys atlaikė iškilmingą pamaldą Bonnos katedroje. Evangelikų pamaldas laikė Dr. J. Taul.

Apie "Baltų Draugijos" minėjimą išsamiai rašė Bonnos ir kitų miestų spaudoje. Taip pat keliais atvejais žinia buvo perduota per vokiečių radijo stotis.

• **Pedagoginis Lituanistikos Institutas**, veikiantis Chicagoje, pradeda leisti seriją "Lietuvių kalbos pratimų" mokyklai ir namams. Nors šie "Pratimai" pirmoje eilėje skiriami Instituto mokomiejiems reikalingiems (ypač neakivaizdiniam kursui eiti), bet jie taip suplanuoti, kad šia kalbos mokymo priemone galėtų pasinaudoti ir kitų mokyklų mokytojai, o taip pat ir tėvai, kurių vaikams lietuviškoji mokykla sunkiai prieinama. Pirmasis "Lietuvių kalbos pratimų" sąsiuvinis, kuriame pratybų forma aiškinami pagrindiniai teoriniai ir praktiniai tautos dalykai (garsų tarimas ir jų rašyba), jau spausdinamas. Šio sąsiuvinio dalykinis priedas išleidžiama ir magnetofoninė juosta su kalbos garsų tarimo ir kirčiavimo pavyzdžiais. "Pratimus" paruošė liet. kalbos lektorius Domas Velička, įskaitymą į magnetofoninę juostą patikrino liet. kalbos lkt. prof. dr. P. Jonikas. "Lietuvių kalbos pratimai" suplanuoti leisti nedidelėmis apimties sąsiuviniais (po 40-60 psl., kanceliarinio formato). Sekantieji "Pratimų" sąsiuviniai apims morfologiją bei rašybą ir sintaksę. "Pratimai" paruošti tokiu pagrindu, kad visi pratybiniai darbai atliekami tame pačiame sąsiuvinyje. Kas šiomis praktinėmis kalbos priemonėmis domėtusi, prašomi atsiliiepti šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

"Pratimų" sąsiuvinio kaina, atrodo, nesieks daugiau 2 dolerių. Magnetofoninės juostos kaina tuo tarpu nežinoma, nes juosta tebėra darbo eigoje. Tačiau ir jos kaina negalės būti nepriinama, nes Institutas nesiekia jokių piniginių pelnų, o tik gamybinių išlaidų apmokėjimo. **Vk**

• **Lietuvių Fondas** yra visų lietuvių fondas. Tada stokitės į jį nariu kovai už šviesesnį lietuvių tautos rytojų ir per LF vardyną įamžinkite save lietuvių tautos istorijos lapuose. Į jį įsirašyti galima kiekvienoje LB apylinkėje ir per LF įgaliotinius. (Sk.)

SUKAKTUVINĖS AUKOS DIRVAI

Dr. St. ir G. Matas	10,00
Ad. Šimkus	10,00
J. Graužinis	5,00
Br. Silionas	10,00
J. Stelmokas	10,00
Chas. Cheleden	10,00
Em. Stanaitis	10,00
Dr. J. Gedagaus	5,00
K.S. Karpius	10,00
L. Dovydenas	5,00
Br. Užemis	10,00
J. Merkys	2,00
Clem Pocius	10,00
J. Bereiša	1,00
Br. Paplėnenė	5,00
J. Šulaitis	10,00
Vyt. Girnius	5,00
N. Linkevičiūtė	2,00
Alf. Krakauskas	10,00
Ant. Saulaitis	2,00
B. Maželis	5,00
Juozas Andrašius	10,00
K. Titas	2,00
E. Unger	5,00
J. Guzulaitis	1,00
R. Pauliukonis	10,00
J. Treibys	5,00
V. Urbonas	2,00
Ad. Ūselis	1,00
Alf. Dausa	5,00
D. Giedraitis, M.D.	10,00
J. Janulis	5,00

NEW YORK

ATASKAITINIS MANIFESTACIJOS PRANEŠIMAS

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti kviečia visus KLNA skyrius, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovus, o taip pat ir plačiąją visuomenę atsilankyti į susirinkimą, kuriame KLNA koordinatoriai pateiks savo veiklos ataskaitą. Susirinkimas įvyks šeštadienį, gruodžio 18 d., 7 val. Priešišimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer Sts., Brooklyne.

* **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KONGRESAS** "FRATERNITAS LITHUANICA" New Yorko Skyriaus metinis suvažiavimas įvyks š. m. gruodžio 5 dieną.

Pamaldos už žuvusius ir mirusius korporacijos brolius bus 12 val. Angelių Karalienės bažnyčioje Brooklyne.

Posėdis ir pobūvis 1:30 p.p. dr. V. Paprocko namuose, Richmond Hill, New York.

Dienotvarkėje Vincės Jonuškaitės - Leskaitienės paskaita apie lietuvių liaudies dainas.

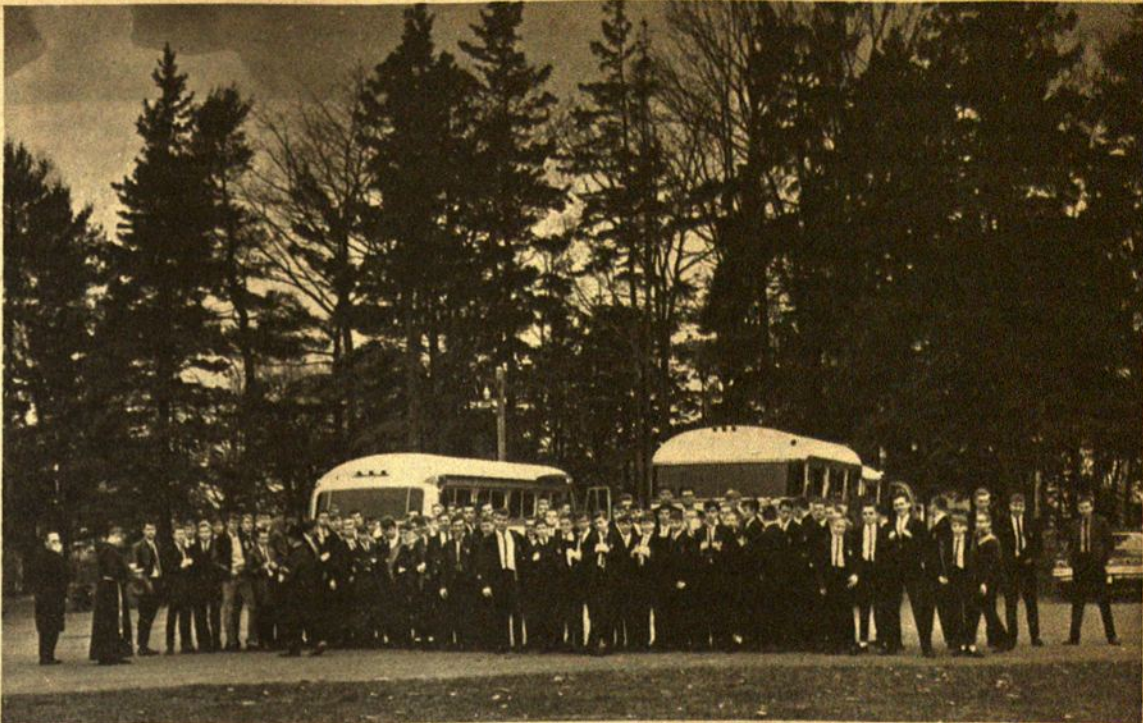

• **Prof. dr. Jokūbas Stukas**, ilgametis "Lietuvos Atsiminimų" radijo lietuviškos valandos direktorius, paskirtas naujai įsteigto tarptautinio prekybos instituto prie Seton Hall universiteto, S. Orange, N. J., pirmuoju direktorium.

Naujasis institutas (Institute of International Business) yra dalis Seton Hall u-to prekybos administracijai paruošti magistrants. Tame u-te Jokūbas profesorijauja nuo 1963 metų ir vadovauja u-to radijo stoties lietuviškai kultūrinei programai anglų kalba, kuri girdima kiekvieną pirmadienį, 8 val. 5 min. vakare 89.5 meg.

Jis yra to u-to dviejų fakulteto komisijų narys, iš kurių vienas pirmininkauja. Tai Master of Business Administration Program Committee.

J. Stukas lietuvių visuomenės

Šv. Antano gimnazijos mokiniai pasiruošę keliauti į Laisvės Žygį New Yorkan.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

ALTS-GOS SUSIRINKIMAS
AKTUALIAIS REIKALAIS

Lapkričio 11 d. įvykusiame A. L. Taut. S-gos Bostono skyriaus narių susirinkime ypač gyvai buvo diskutuota Tautinės sąjungos prieauglio klausimas ir Dirvos bei Vilties draugijos reikalai.

Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas rašyt. St. Santvaras, sekretorium K. Adomavičius. Skyriaus pirm. inž. J. Dačys savo pranešime išskėlė klausimus, plačiai diskutuotus praėjusį pavasarį Tautinės Sąjungos Seime New Yorke. Tai būtent: 1. Jaunosios lietuvių kartos įsijungimas ir aktyvus dalyvavimas T. Sąjungos gyvenime, 2. Mūsų periodinės spaudos-Dirvos laikraščio išlaikymas ir stiprinimas.

Šiais klausimais pasisakė veik visi susirinkimo dalyviai. Numaityta po Naujų Metų rengti Dirvai paremti vakarą. Naujų narių įbūvimą ir aukų rinkimą Vilties draugijai praversti įgalioti A. Vileniškis ir A. Griauzdė. Vilties draugijos C. Valdybos atstovai Bostono Ed. Cibui pavesta perduoti susirinkimo pageidavimus C. Valdybos žiniui.

Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius padarė pranešimą dėl žygio į Jungtines Tautas Bostono reikalų ir aukų rinkimo.

Tradiciškai Naujųjų 1968 metų sutikimas, susirinkimo pageidavimu, rengiamas Tautinės Sąjungos namuose.

Po susirinkimo namų šeiminių A. Vileniško buvo parengta kavutė.

Kultūriniam subvakaryje lapkričio 20 d. buvo gražiai pagerbti Bostono lietuvių dramos teatro dalyviai, švenčią savo penkio metų vaidybinės veiklos sukaktį.

Rašyt. St. Santvaras padarė plačią teatro meno apžvalgą, nuo antikinės senovės iki mūsų dienų tremties teatro. Rež. A. Gustaitienės dramos sambūrio dalyviai suvaidino ištrauką iš St. Santvaro dramos "Žvejai" pirmojo veiksmo.

Svečių į Subvakarį buvo atsilankę tiek daug, kad sunku buvo visus sutalpinti. Tas rodo, kaip mūsų visuomenė pageidauja panašų kultūrinių parengimų.

LIETUVOS KARIUOMENĖS
ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 21 d. 10 val. ryto (sekm.) šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už žuvusius Lietuvos laisvės kovose. Pamaldose dalyvavo "Ramovės" skyrius ir kitos organizacijos su savo vėliavomis.

3 val. p.p. Lietuvių pliečių klubo III aukšto auditorijoje įvyko iškilmingas minėjimas.

menėj populiarius visuomeniniais, organizaciniais darbais.

Praeitais metais jis vadovavo Komitetui, suruošusiam Lietuvių Dieną New Yorko mugėje. Bet didžiausią nuopelną jam tenka skirti už tą radijo valandą, kuri per 24 metus skelbia lietuvišką žodį, dainą ir muziką, o taip pat už suorganizavimą keletą televizijos programų.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA LAISVĖS ŽYGYJE

Visi šv. Antano gimnazijos mokiniai su mokytojais lapkričio 13 d. dalyvavo Laisvės žygyje New Yorke. Tai pirmas atvejis, kai visa mokykla išsiruosė į tokią ilgą kelionę ir tokiu kilniu patriotiniu tikslu.

Iš Kennebunkporto mokiniai ir mokytojai, iš viso 100 asmenų, dviem autobusais išvyko lapkričio 12 d. rytą. New Yorką pasiekė vakare. Čia gimnazijos bičiuliai pasiemė mokinius nakvynei. Kai kurios šeimos paruošė nakvynę bei vaikus net didesniais būriais berniukų. Gimnazijos geradarių globoje mokiniai jaučiai praleido laiką iki programos Madison Square Garden.

Į šią vietą mokiniai buvo nuvežti autobusais. Išklausę programos, jie dalyvavo eisenoje. Plakatus su šūkiais meniškai nupiešė Paulius Jurkus. Plakatai buvo penki. Be to, dar šv. Antano gimnazija turėjo atsivežusi Amerikos, Lietuvos, skautų ir ateitininkų vėliavas, kurias taip pat nešė eisenoje. Mokiniai naujom uniformom bei tvarkinga rikiuote patraukė žiurovų žvilgsnį, tiek lietuvių, tiek kitataučių. Su mokinių būriu sykiu ėjo mokytojai ir pranciškonų provincijolas. Pasibaigus eisenai, tą patį vakarą po užkandžių New Yorke visi mokiniai grįžo į Kennebunkportą.

Šv. Antano gimnazijos kelionė į New Yorką yra reikšmingas įvykis. Mokiniai buvo aktyviai įjungti į didžiausią manifestaciją dėl Lietuvos laisvės, kurią ruošė ir daugiausia dalyvavo jaunimas. Mokiniai jautė patriotines nuotaikas, girdėjo žymių asmenų kalbas. Šios kelionės įspūdžiai liks ilgą laiką. Jie turės įtakos mokinių lietuviškam bendrumui. Kelionės išlaidos buvo didelės. Jų pusę apmokėjo patys mokiniai, o kitą pusę gimnazija. **(k)**

Kas dar neturi serijinių bilietų, galės dar įsigyti kasoje prie įėjimo.

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

Mielam bičiuliui ir Dirvos bendradarbiui

prof. STASIUI ŽYMA NTUI,

jo brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

J. Čiuberkis
Dirvos redaktorius